

KUZAY KIBRIS TİCARİ CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Birleşim
16 Ekim 1987, Cuma

İÇİNDEKİLER

	sayfa
I. GELEN EVRAK	
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
1. Tarım ve Orman Bakanı Sayın Avtaç Beştaşer'e, Bayındırlık, Ulaştırma ve Turizm Bakanı Sayın Nazif Borman'ın vekalet etmesini uygun gören Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi.	202
2. Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Erdal Onurhan'a, İşleri, Köyleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Taşkent Atasayan'ın vekalet etmesini uygun gören Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi.	202
3. Ulusal Birlik Partisi Gazi Mustafa Milliyetçisi Sayın Mustafa Adaoğlu'nun, "Avrupa Konseyindeki Çalışmalara" ilişkin gündem dışı konuşması.	203 - 206
4. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mustafa Milliyetçisi Sayın Mehmet Altınay'ın, "AET ile Rum İdaresi" ara- sında yapılacak Gümrük İşbirliği Antlaşması" hakkında gündem dışı konuşması.	206 -208

5. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ergin Abdullah'ın "Sağlık sorunları ve Sağlık Bakanlığının sorunlara yaklaşımı" konulu gündem dışı konuşması. 20
6. Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekili Sayın Ziya Rizki'nin, Sosyal Sigorta ve Sosyal Yardım Üdeneklerinin Hayat Pahalılığına uygun düzenlenmesi" ile ilgili gündem dışı konuşması. 22
7. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın, "Sanayi Holding'de Yasa dışı uygulamalar" konulu gündem dışı konuşması. 24
8. Yeni Doğu Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Emin Uzun'un, "Kooperatiflerle" ilgili gündem dışı konuşması. 24
9. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın "Eşdeğer Mal uygulamasında yeni bir uygulama mı?" konulu gündem dışı konuşması. 24

I. GELEN EVRAK

TASARILAR

1. Posta Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları)(Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 214/3/87) (Başkanlığa geliş tarihi:15.10.1987) (Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesine: 15.10.1987)
2. Limanlar Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 215/3/87)(Başkanlığa geliş tarihi:15.10.1987) (Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesine: 15.10.1987)

YAZILI SORULAR

3. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ergin Abdullah'ın, 1987 Yılında Yurt Dışına gönderilen Hastalar" ile ilgili Yazılı Sorusu. (Y.S.No:110/3/87)(Başkanlığa geliş tarihi:16 Ekim 1987)(Başbakanlığa: 16 Ekim 1987)

TEZKERELER

4. Görevle yurt dışına gidecek olan K.K.T.C. Başbakanı Sayın Dr. Derviş Eroğlu'na, Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'un vekalet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (2142/1987) (Başkanlığa geliş tarihi: 16 Ekim 1987)
5. Görevli olarak yurt dışına gidecek olan Maliye ve Gümrükler Bakanı Sayın Mehmet Bayram'a, İçişleri, Köyişleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Taşkent Atasayan'ın vekalet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi(2143/1987)(Başkanlığa geliş tarihi: 16 Ekim 1987)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.02

BAŞKAN : Hakkı Atun

KATİP : Vehbi Zeki Serter

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi 1'inci Dönem, 3'üncü Yasama Yılı'nın, 3'üncü Birleşimini açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

Sayın Vehbi Z. Serter; lütfen okur musunuz?

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı yoktur. Oturumu yarım saat erteliyorum.

Kapanma Saati: 10.07

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.40

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi 1'inci Dönem, 3'üncü Yasama Yılı'nın, 3'üncü Birleşiminin, 2'nci oturumunu açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündeme geçiyoruz. İlk olarak, Başkanlığın Genel Kurula Sunuşlarıdır. 1'incisi, vekalet yazıları. Okur musunuz lütfen?

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

KATİP -

Sayı: 191/87 Lefkoşa, 9 Ekim 1987

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlığı,
Lefkoşa.

İlgi: 9.10.1987 gün ve BB/141/76/1 sayılı yazınız.

9 Ekim 1987 tarihinde yurt dışına gidecek olan Tarım ve Orman Bakanı Sayın Aytaç Beşeşler'e, Bayındırlık, Ulaştırma ve Turizm Bakanı Sayın Nazif Borman'ın vekalet etmesi uygundur.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Hakkı Atun

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanı Vekili

Sayı: 191/87

Lefkoşa: 9 Ekim 1987

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlığı,
Lefkoşa.

İlgi: 9.10.1987 gün ve BB/141/76/1 sayılı yazınız.

11 Ekim 1987 tarihinde yurt dışına gidecek olan Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Erdal Onurhan'a, İçişleri, Köy-İşleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Taşkent Atasayan'ın vekalet etmesi uygundur.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Hakkı Atun

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanı Vekili

KATİP - Gündem dışı konuşmalar vardır efendim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; sunuşlardan sonra gündem dışı konuşma istemlerine geliyoruz. Gündemin diğer maddelerinde de herhangi bir konu yoktur, bunu peşinen bilerinize getiriyorum ki gündem dışı konuşmaların sayısı 7 Gündemde başka konu olmadığına göre çeşitli partilerden, partilerden istem vardır. Dolayısıyla bu 7 konuşmacı ark sürelerine yüzde yüz sadık kalarak ki herkese konuşma fırsatı verilerek, fazla zamanı, öğle paydosunu aşmadan bitirebiliriz. Dolayısıyla itirazınız yoksa 7 konuşmacıya da söz hakkı verilmeye düşünmekteyim? Yoktur.

Birinci sözü Ulusal Birlik Partisi Gazi Mağusa Millî Meclisi Sayın Mustafa Adaoğlu'na vermek istiyorum. Avrupa Konseyi çalışmalarını hakkında bilgi vermek istiyorum.

KATİP -

13 Ekim 1987

Meclis Başkanlığı,

Meclisimizin ilk birleşiminde Avrupa Konseyindeki çalışmalarımız hakkında gündem dışı konuşma yapmam için gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Adaoğlu

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu buyurun efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 29 Eylül - 8 Ekim 1987 tarihleri arasında Fransa'nın Strazburg kentinde Avrupa Konseyi Parlamenter Assamblesi Güz Dönemi toplantıları yer almıştır. İlgi toplantılara Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisini temsil eden Ulusal Birlik Partisinden, Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanı Mustafa Adaoğlu'nun başkanlığında Ahmet Akar Ulusal Birlik Partisinden, Ergün Vehbi Cumhuriyetçi Türk Partisinden, Durduran Toplumcu Kurtuluş Partisinden oluşan bir delegasyon heyeti ile iştirak etmiş bulunuyoruz.

AKPA'nın Güz Dönemi toplantılarının ilgi, bizi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini ilgilendiren konuları başlıca sunlardır: Birinci sorun, Türk milletvekillerinin Avrupa Konseyi Assamblesinde uygun bir statü ile temsiliyeti konusu. İkinci sorun, K.K.T.C.'ye, Kuzey Kıbrıs'a doğrudan doğruya uçak seferlerinin başlatılması sorunudur. Toplantıya katılmadan önce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Delegasyonu, Meclis Başkanımız Sayın Hakkı Atun'un Başkanlığında bir toplantı yaparak ilgi komitelerde Kıbrıs'ımızı ilgilendiren sorunlar hakkında bir durum değerlendirmesi ve partiler düzeyinde karşılıklı görüş alış-verişinde bulunulmuştur. İlgi sorunların komiteler aşamasındaki değerlendirilmesi ve sonuçlarını şöyle özetleyebiliriz.

Türk milletvekillerinin Avrupa Konseyi Parlamenterler Assamblesi'nde uygun bir statü ile temsiliyeti hususunun Türk tarafı ile karşılıklı görüşülmesi konusunda bir takvime bağlanması gereği vardı ve bu konu ile ilgili olarak Kontak Grup adı altında, Temas Grubu adı altında bir grup oluşturulmuştu. Kontak Grubu, yapmış olduğu toplantı sonucunda, 26 Kasım 1987 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisini temsil eden bir delegasyonla toplantı yapmayı takvime bağlamıştır. Yani 26 Kasım 1987 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi delegasyonu ile Kontak Grup bir masa çerçevesinde bu konuyu karşılıklı tartışacaklardır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne doğrudan doğruya, direkt uçak seferlerinin başlatılması konusu, ki bu konu gerek temel insan hakları açısından, gerek ekonomik gelişmemiz açısından çok, yaşamsal bir konudur. Bu konuyu ayrıntıları ile incelemek üzere, Avrupa konseyine bağlı Hukuk İşleri Komitesi bir raportör tayin etmesi gereği vardı. Bu raportör de tayin edilmiştir. İsveçli Gustavson isimli, Sosyal Demokrat bir milletvekili, bir parlamenter, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni doğrudan doğruya uçak seferlerinin başlatılması konusu ile ilgili araştırma, değerlendirme ve incelemelerini yapıp bilahare ilgili Komisyona bu değerlendirme sonuçlarını sunacaktır. Strazburg'ta bulunduğumuz süre içerisinde delegasyonumuzun etkinlikleri ve çabaları neler olmuştur? Delegasyonumuz ilk önce Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosu Dış İlişkiler Komisyonu

üyeleri ile bir görüşme yapmıştır. Bu görüşme, Strazburg Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliğinin, heyetimiz onuruna, heyet onuruna vermiş oldukları akşam yemeğinde kapsamlı bir şekilde devam etmiştir.

İkinci etkinliğimiz, Kuzey Kıbrıs'a direkt uçak seferi ile ilgili konu hakkında Sayın Meclis Başkanımız Hakkı Atıllı bu konuyu içeren yazısı, mektubu, ilgi komite başkanına sunmuştur. Kuzey Kıbrıs milletvekillerinin Avrupa Parlamenti Assamblesi'nde temsiliyeti ile ilgili Kontak Grubu Raporu Dejardin'le, Türk delegasyonu olarak bir saatte yaklaşan bir zaman içerisinde konu geniş boyutları ile ele alınıp görüşülmüştür.

Yine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin gerek Avrupa Konseyinde temsiliyeti, gerek doğrudan doğruya uçak seferi düzenlenmesi konularıyla direkt ve indirekt olarak yakından ilgili olan Hükuk İşleri Komisyonu Başkanı Hollandalı Parlatör Stoffelen'le iki periyotta olmak üzere bir buçuk saat yaklaşan bir görüşme olanağı elde edilmiştir. Sayın Başkanımızdan yararlı geçmiştir. Bu genel görüşmeler yanında delegasyonumuz, Avrupa Konseyine bağlı değişik siyasal gruplarla bireysel görüşmelerde bulunmuşlardır.

Bunun yanında delegasyonumuz İngiliz parlamenterle Bayan Dame Peggy, Keeth Speed onuruna Strazburg kentinde akşam yemeği vererek, bu yemekte de siyasal sorunumuzun yönleri konusunda samimi diyaloglarda bulunmuşlardır. Hükümetimizin bu etkinliklerine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni Brüksel'deki Temsilcisi Sayın Bora Atun da katılmıştır ve gerçekten Sayın Bora Atun Avrupa Konseyindeki ilgi çalışmamızda, girişimlerimizde, diyaloglarımızda ve toplantı oluşumunda büyük katkılarda bulunmuştur, yararları olmuş Sayın Meclis üyelerime, saygıdeğer arkadaşlarıma bu konuları ana görüşlerimizi sunuyoruz. Brüksel'deki temsilcimiz katılmaya detaylarını, teferruatını bir rapor halinde gerek Meclisimize, gerek Dışişleri Bakanlığımıza sunacaktır.

Bu süre esnasında bir noktanın altını çizmekte yarar görürüm. İlgili uluslararası platformlara gitmeden önce, gerek Meclisimizin Hukuk ve Siyasi İşler Komisyonunun, gerekse bu toplantılara katılacak delegasyon temsilcilerinin Türkiye Cumhuriyeti Meclisi ilgili komisyonları ile daha sıkı, daha koordineli bir çalışma içerisinde bulunmasında Kıbrısımızın siyasal sorunlarının çözümünde daha önemli görüşmeler ve yaklaşımlar olacağı kanaatindeyim. Teşekkür ederim!

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Adaoğlu. Yazılı birşey olmayacak bu söylediklerinizden, tutanak alınacak?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Yazılı var daktiloya çektirip vereceğim.

BAŞKAN - Ayrıca onu da vereceksiniz. Teşekkür ederim Sayın Adaoğlu.

İkinci sözü Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Altınay'a veriyoruz. "AET"e ile Rum İdaresi arasında yapılacak Gümrük Birliği Andlaşması hakkında gündem dışı konuşma istemi vardır. Okuyunuz lütfen.

KATİP -

Lefkoşa, 15.10.1987

K.K.T.C. Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

AET ile Rum İdaresi arasında yapılacak Gümrük İşbirliği Andlaşması hakkında gündem dışı konuşma istemimin işleme konmasını rica ederim.

Mehmet Altınay
TKP Gazi Mağusa Milletvekili.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Altınay.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AET ile Kıbrıs arasında oluşturulan ve 1 Haziran 1973 tarihinde yürürlüğe giren Ortaklık Andlaşmasında öngörülen birinci safha, 30 Haziran 1977'de sona ermiş, ancak 1 Ocak 1976'da Gümrük Birliği geçişi amaçlayan ikinci safha görüşmeler siyasi nedenlerle başlamamış, AET ile ilgili ilişkiler ek protokollerle sürdürülmüştür.

1984 sonbaharında Gümrük Birliğine ilişkin komisyon önerilerini içeren rapor Konseye sunulmuş, görüşmeler günümüze dek devam etmiştir. Önemli siyasal ve ekonomik boyutları olan Gümrük Birliği Andlaşmasının 19 Ekim, Pazartesi imzalanması bekleniyor.

Toplumcu Kurtuluş Partisi Meclis Grubu, gündem ve genel görüşme istemleriyle konuyu sık sık yaşamsal konu olması nedeniyle Meclis gündemine getirmiştir. 3 Nisan 1987 tarihinde genel görüşme açılması istemimi -Cumhuriyetçi Türk Partisi ile-, Ulusal Birlik Partisi Yeni Doğu Partisi oylarıyla reddedilmiştir. Hükümet o gün konuyu daha sonra Meclise getirmeyi taahhüt de etmişti. Genel görüşme gerekçemizde, AET temsilcisini Güneyde temaslar yürüttüğü, Rum bakanların Avrupa başkalarına ziyaretler yaptığı vurgulanmakta, Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ihracatının önemli kısmının AET ülkelerine yapıldığına işaret edilerek, genel görüşme açılması istenmekteydi.

Hükümetin Meclis tutanaklarına da geçen sözlere karşın, konu Meclise Hükümet tarafından hâlâ getirilmemiş, Gümrük Birliği Andlaşması bizim dışımızda imza aşamasına gelmiştir. Konunun Mecliste görüşülmesi olanağının yaratılmamış olması, bizi son derece kaygılandırmaktadır. Böyle bir andlaşmanın siyasal ve ekonomik boyutlarının bize yansması konusunda Meclisin ses vermesi gerekliydi. Mevcut siyasal ve ekonomik dengesizliğinin boyutlarını daha da artıracak olası AET yaklaşımı yerine Kıbrıs Sorununun çözümüne katkıda bulunacak bir yaklaşımı AET ülkelerinden beklerken, konuyu Meclise getirmekten kaçınan Hükümetin davranışını yanlış bulduğumuzu vurgulamak isteriz ve en erken bir zamanda toplumumuzu doğrudan, yakından ilgilendiren bu konunun, Hükümetin verdiği söze uygun olarak Mecliste tartışılmasını talep ediyoruz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Sayın Atakol, bu konuda söz istiyor musunuz? İstemiyorsunuz. Teşekkür ederim Sayın Altınay.

3'üncü talep, Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ergin Abdullah'ın "Sağlık Sorunları ve Sağlık Bakanlığının sorunlara yaklaşımı" konusundadır.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Sayın Atakol, bu konuda cevap vermeniz gerekirdi.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Tutanakları gördükten sonra.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - AET ile ilgiliydi Sayın Bakan.

BAŞKAN - Okuyunuz lütfen.

KATİP -

9 Ekim 1987

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Başkanlığına,

Onümüzdeki ilk Meclis birleşiminde, "Sağlık sorunla ve Sağlık Bakanlığının sorunlara yaklaşımı" konusunda günd dışı konuşma isteminde bulunur, gereğini rica ederim.

Ergin Abdullah
Cumhuriyetçi Türk Partisi
Mağusa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ergin Abdullah.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAĞOL (Yerinden: Sayın Başkan; yerinden birşey söyleyebilir miyim?)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Atakol.

KENAN ATAĞOL (Devamla) - Sayın Altınay'ın konuşmas dinlemedim efendim, telefondaydım. Tutanakları gördükten gerekirse bu konuda açıklama yapacağım.

BAŞKAN - Oldu efendim. Buyurun Sayın Ergin Abdulla

ERGIN ABDULLAH (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değer milletvekilleri; 3'üncü Yasama Yılı çalışmalarına başları sağlık ve sağlık çalışanlarının sorunları yeniden güncellmiş bulunmaktadır. Sorunların çözümsüzlüğe itilişine karşı tepkiler yoğunlaşırken, huzursuzluklar da artmıştır. Sağlık ve Sosyal İşler Bakanlığında kesintisiz olarak görev ifa etmesinin 3'üncü yılında, sağlık servislerindeki genel du ve belli başlı sorunlara bu vesile ile bakmakta yarar va

İstisnasız sağlık servislerinin tümünde çalışanlar sorunlarına ilgisizlikten, duyarsız davranılmasından şikâyetçidirler. Sorunlarına köktenci çözümlerle yaklaşılmadığından yakınmaktadırlar. Sorunları çözmek için diyalogsuzluk içerisine giren Bakanlığı eleştiriyorlar.

Tıp-İş huzursuz. Sağlık hizmetlerindeki çöküşün önlenmesi için diyalog çağrısını yineleyip durmakta, Bakanlık ile masaya oturmanın yollarını araştırmakta ve bir araya gelememenin rahatsızlığını duymaktadır.

Serbest Çalışan Hekimler Birliği Bakanlık yetkilileri ile köprüleri çoktan atmış, egemen anlayışla sağlık sorunlarına çözüm getirilemeyeceğini ısrarla vurgulamakta, yasaların uygulanmasını ve tam gün çalışma ilkesinin hayat bulmasını istiyorlar. Sistemsizliğin sorunlarını misliyle büyüttüğünün rahatsızlığını ve tedirginliğini yaşıyorlar.

Eczacılar Birliği, Bakanlığın uygulamalarından umutsuz, yasalar uyarınca oluşan organların bilinçlice çalıştırılmadığını ifade edip, şikâyetlerini dile getiriyorlar.

Diş Hekimleri Birliği, bilimsel toplantıların dahi artık politik amaçlı doğrultularla kullanılır hale getirilmesine sert tepki göstererek, tutarsızlıklara dikkat çekmektedirler.

Hemşire ve Hastabakıcılar Birliği, yıllardır sorunlarının sürüncemede bırakıldığını acı acı aktarırken, Bakanlıkla bir türlü bir araya gelip sorunlarını tartışamadıklarını dile getirmektedirler.

Ozetle, sağlık alanında çalışanların tüm meslek örgütleri, huzursuz, şikâyetçi uygulamalardan hoşnutsuz, bu gidişatin iyi bir gidişat olmadığında birleşiyorlar. Buna karşılık başta Sayın Başbakan olmak üzere ilgili Bakanlık herşeyi güllük güllüştürme çabasında. Bundan da öte

yayınlanan bildiri ve demeçlere gösterilen tepkilere, yapılmayan çağrılara herhangi bir yanıt verilmemekte, açıklama yapılmamakta, yükseltilemeyen sesleri duymazlıktan gelerek, tavırsız içerisine girilmektedir. Bu tür yaklaşım ve tutumlar var olduğu iddia edilen demokratik yaşama ve ilkelere terstir inancındayız. Diyalogtan kaçma, örgütlerle teması reddetme, görüşmeye yanaşmama Cumhuriyetçi Türk Partisine göre olsa olsa diktacı bir anlayışın bir ürünüdür, anti-demokratik bir yaklaşımdır ve bundan ötürü benimsenmesine olanak yoktur böylesi tavırların. Ne, UBP-YDP Hükümetinin kuruluşundan bugüne kadar geçen bir yıllık icraatları aktarmak amacı ile Sayın Başbakanın düzenlediği basın toplantısında aktarıldıkları böylesi bu anlayışı örtmeye, gizlemeye, ortadan kaldırmaya yarar, ne de çizilen toz pembe tablolarla, sağlık sorunlarının halledildiği iddiaları gerçekleri ifade eder.

Bu noktada sağlık servislerinin durumuna ve uygulamalara özetle bakmakta ve varolan sorunları irdeleyerek gerçekleri su yüzüne çıkarmaya ve çözümsüzlüğün kaynağının ne olduğunu sağlıklı ve objektif olarak ortaya koymak inancındayız, zorundayız.

"Full-time" ilkesini uygulayacağım iddiaları ile yola çıkan Sayın Bakan UBP-YDP Koalisyon Hükümet Programına bu ilkeyi aldirtmamakla sağlık servislerindeki kargaşa ve kaosun tohumlarını atarken, politikasızlığın, sağlık servislerini nereden nereye getirdiğinin somut bir ifadesini de böylece Hükümet Programına almamakla ortaya sermiş oluyordu.

Üçüncü icraat yılına girilmiş olmasına karşın hâlâ daha sağlık servislerinin gereksinmesi olan ilaç ihtiyacını karşılayacağı söylenen Yerli İlaç Üretim Projesi devreye konamamış, yürürlüğe girememiştir. Bu nedenden ötürü devlet ihale sistemlerinde izlenen yöntem, ilaç ihalelerinde de izlenir olmuştur.ve Devlet ihalelerinde yapılan yolsuzluk sistimal ve usulsüzlükleri çağrıştıran tavırlar aynı yöntemlerle ilaç ihalelerinde de izlenmekte, ortaya çıkmakta

Devlet bütçelerindeki harcamaları kısıtlayıp bir takım icraatları uygulayacağım diye yola çıkarken, devlet kasasından bir takım özel depolara, bir takım sermayedarlara ne yazık ki kafişari yöntemleriyle milyonlar akıtılmaktadır. Bir tek örnek vereceğim bu konuda. Bir özel depo sahibi bir arkadaşımıza toplam devlet ihalesinin %30.80'ine tekabül eden 252 milyon küsurat Türk Liralık ihale kapatılmıştır. Bu örnek zannederim yeterli bir örnektir. Sağlık servislerindeki hizmetlerde bir iyileşme olmuş mudur? Personel açığımız giderilmiş midir? Bütçe müzakerelerinde dile getirdiğim birkaç noktaya yeniden atıfta bulunmak istiyorum.

İkinci Dönem Kalkınma Programı henüz elimize gelmemiştir ama Birinci Programda ifade edilmiş olmasına rağmen beyin cerrahi servisine ikinci bir doktor takviyesi yapılmış mıdır? İkinci ve üçüncü basamak tedavi uygulamalarına geçileceğini sunuş konuşmasında ifade eden Sayın Bakan, bu yönde ne gibi önlemler ve ne gibi uygulamalar başlatmıştır? İntensif terapi dediğimiz yoğun bakım ünitesi geliştirilmiş bir şekilde çağdaş hizmet anlayışıyla yürürlüğe konmuştur. Hayata mı geçirilmiştir, yoksa Sağlık servislerimizdeki Koroner servisleri dediğimiz kalp ve damar rahatsızlıklarında teçhizat bakımından ve diğer personeli takviye edilerek istenilen düzeye mi çıkarılmıştır? Ameliyathaneler özellikle acil servisteki ameliyathaneler devreye mi sokulmuştur? Ordaki sıkıntılı çalışmalar son mu bulmuştur? Yoksa periferi dediğimiz taşra yörelerinde görev ifa eden sağlık merkezleri geliştirilmiş, takviye edilmiş, olumsuzlukları gerek personel açısından, gerek tıbbi alet ve edavat açısından gereksinimleri karşılanarak yeni bir yapıya mı kavuşturulmuştur? Yani bir plân ve program içerisinde sağlık merkezlerinin kırsal yörelerde yeni bir denemeye halka daha verimli bir çalışma düzeyine ulaştırılması için plân ve program mı yapılmıştır? Ne yazık ki Başbakan Dip Karpaz'daki sağlık merkezini açarken 16'ya çıkaracağını söylediği sağlık merkezleri sayısını Sayın Bakan uygulamalarıyla Lefke ve Güzelyurt'taki merkezleri falan devre dışına çıkararak kapatmakla tam ters bir uygulamayla mevcutların sayısını da azaltmış ve böylece birbiriyle çelişen pozisyonlar, durumlar ortaya çıkmıştır.

Gıda Maddeleri Tüzüğü fiilen yürürlükten kaldırılmış ve her türlü insan sağlığını tehdit eden denetimsiz ithal malı veya yerli malı üretilen gıda maddelerinin satışı denetimsiz, serbest bırakılmıştır. Çevre temizliği ve sağlığı konusunda ise Bakanlık Lefkoşa Belediyesini marketmekten öteye başka bir anlayışı gündeme getirip tedbir alabilmiş midir? Bunun da ötesinde kanserojen niteliği günlerce tartışılmış ve bilimsel olarak ispatlanmış olmasına rağmen ithal malı kanserojen madde içeren deterjanların hastanede tüketilmesine bilerek göz yumulmuştur ve halen daha kanserojen madde içeren deterjan ithali bu ülkede gazete reklamlarına girerek devam etmektedir. %50 - 50 formülüyle, yani %50 DDB + %50 LAB formülüyle piyasaya girmesi, yeni bir formül değildir arkadaşlar. %100 LAB'lı Bingo reklamının dışında diğer deterjanlar veya diğer deterjan üreticileri henüz LAB üretimine geçmiş değillerdir. Sağlık servislerine personel alımından yurt içi bir takım sinekçisinden, diğer gereksinimlerine kadar parti merkezinde gelen listelerle kadrolara belirli personel alınırken, yurt dışı burs ve kurs gibi konularda ise ne yazık ki Bakan yanlıları ve Bakan karşıtları biçiminde ayırım gözetilerek persone arasında yeni ve tehlikeli bir huzursuzluk tohumları ekilmiş bulunmaktadır. Başhekimlik sorunu bile halen askıda durmakta ve bu konuda bile partizanlık güdüldüğü bir takım müdahalelerin yapıldığı sağlık çevrelerinde iddia edilmektedir.

Eldeki kadrolar teknik donanımla en verimli ve rantak bir biçimde hizmet sunmaya yönlendirileceğine gerekli veya gereksiz bir takım yersiz polemiklere girilerek sorun daha da çıkmazlara itilmiş bulunmaktadır.

1987 yılı bütçesi içerisinde iyi niyet olarak tenenni bulunmuştuk. Azot protoksit projesinin devreye girmesi bizim açımızdan da olumlu bir yaklaşım ve beklentiydi. Fakat ne yazık ki Resmi Gazetelerden halen görmekteyiz, azot protoksit tüplerinin İstanbul'dan getirtilmesi için Bakanlar Kurulu karar almakta ve uygulamaya sokmaktadır. Bütçe kaleminde geçen projenin hayata geçirilmesi yanında ne gibi önlemler, ne gibi çalışmaların yapıldığı ne yazık ki ufukta görünen bir emare, bir belirti olarak önümüze çıkmamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık servislerindeki sorunları daha da sıralayıp değerli vakitlerinizi almak istemiyorum. Cumhuriyetçi Türk Partisine göre sağlık sorunlarının ana kaynağı bozuk düzenden kaynaklanmaktadır. Bozuk ve çarpık düzenden kaynaklanan plânsızlık, programsızlık ve ilkesizlik bu sorunların temelini oluşturmaktadır ve uygulanmaya çalışılan sözde rekabetçi düzen adı altındaki yaratılan bu kapkaççı düzen ne yazık ki bu sorunların çözümlenmesini değil, çözümsüzlüğünü getirmektedir.

Sağlık sorunlarını yenmenin bir tek yolu vardır, sağlık istismarını ve sağlık sömürsünü ortadan kaldırmak, başka herhangi bir yolu ve yöntemi yoktur.

Sağlıksız bir altyapı üzerine sağlıklı temeller üzerinde gelişen ve şekillenen sağlıklı bir politika üretilemeyeceğinin bilinmesi gerektiğinin altını çizmek istiyoruz. Sosyal devlet anlayışını etkin ve işler kılınmaz ise, plânlı kalkınma yöntemi terkedilir, rekabet edinilmezse ve üretim ilişkileri hızla bozulmakta olduğu serbest piyasacı bir ortam içerisinde sağlık alanında atılacak her adım, getirilecek her yöntem ne yazık ki yurttaşlarımızın sırtına yeni yeni yüklenecek kamburlar olmaktan öteye bir anlam taşımayacaktır inancındayız.

Ana hatları ile sunmaya çalıştığım olumsuzluklara böylesi bir yaklaşım içerisinde yeni yeni olumsuzluklar eklenecektir. Ekonomik Yıkım Paketinin özü ve ruhuna uygun icraatlar nedeni ile çıkmaza itilen sağlık sorunlarının sağlıklı çözüm yolu sağlık sömürsünün ve istismarının ortadan kaldırılması demek olan sosyalizasyondan geçmektedir.

Temelli ve sağlıklı çözümü UBP-YDP Koalisyon Hükümeti sağlayamaz, sağlayamayacaktır. Bu nedenle Sağlık Bakanlığının yürütmekte olduğu ilkesiz ve sağlıksız politikasından azından daha sağlıklı ve daha tutarlı bir düzeye getirmek için çaba sarfetmeye, sorunlara karşı duyarsız ve kayıtsızlığını bir an önce terkedip daha ciddi, inandırıcı ve güven verici bir yaklaşım içine girmeye, sağlık servislerindeki kargaşa ve kaosa son verecek önlemleri süratle almaya, program hedefleri olarak saptanan hususları sayfalar arasından çıkarıp gerçekleştirmeye.

yerine getirmek için enerjik politikalar ve tavırlar geliştirmeye çağırıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Abdülhamit devrini çağrıştıran tutum, davranış ve yaklaşımların geçerli akçe olmadığını anlamış olmak gerekir inancıyla bu tür baskıcı tutumların süratle terk edilmesi gerektiğine bunların sorunları çözmeyeceğinin bilincinde olunmasına inancımızı belirtir sağduyulu sorunlarına duyarlı tüm sağduyu sahibi kişileri, örgütleri bu konuda uğraş vermeye davet eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergin Abdullah. Sayın Bakan buyurun.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; arkadaşımız Ergin Abdullah, Günaydın gazetesinin yaptığı neşriyat gibi bizi en sonu da Abdülhamit baskılarıyla, dolayısıyla aynı yere bağladı. Yani hakikaten bunu söylerken elini vicdanına koyması lâzımdı Ergin Abdullah arkadaşımız. Sağlık servislerinde bu kadar katliam, baskı kime yapıldı, kimi attık, kimi sürdük? Bir tane sadece rüşvetten bir doktor arkadaşımızı yakaladık, onu da mahkeme beraat ettirdi. Bunun ötesinde kime ne cezai müeyyide uyguladık, nerden nereye sürdük ki bu kadar anti-demokratik, baskıcı bir hükümet ve hükümetin bakanı olduk, anlayamadım. Yani gelse de bu bir senenin içerisinde adam, ne adamları yedik bir saysa da bu toplumda öğrense çok iyi olur. Yani kimi, hemşireyi, doktoru, işçiyi, kimi ne yaptık?

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Daha geçen gün Güzelyurt'tan Lefkoşa'ya sürdünüz hemşireyi.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Elbette Güzelyurt'tan... Onu da anlatacağım Sayın Emirzade. Onu da anlatacağım. Müsaadenle. Hep bunun içerisinde anlatacağım size şey. Ha... Diyalogtan yana değilmışiz. Çünkü gazetelerde devamlı surette bu işleniyor ve bu söyleniyor. E zannederim kapısı en fazla açık olanlardan biriyim ve kim bizimle görüşme istediye görüşmüşüzdür. Eğer görüşmek demek, yani ille de bütün

isteklerinin olacağı manasında alınıyorsa anlaşamadığımız mevzularda diyalog kopukluğu var. Eğer bu zihniyetteyse Ergin Abdullah ve onu iddia eden arkadaşlar, evet anlaşamadığımız noktalar vardır.ve bu anlaşamadığımız noktalardan dolayı diyalog kopukluğunu iddia ederlerse şey...

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - En son hangi zamanda toplantı yaptınız?

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Bir saniye, anlatıyorum Sayın Ergin Abdullah.

Tıp-İş seçildi seçileli benden hiçbir zaman randevu istememiştir. Bir defa randevu istemiştir benden, onu da Sayın Hakkı Atun'la beraber aynı anda verdiği için Hakkı Atun'a gitmişlerdir ve ondan sonra benden kesinlikle hiçbir zaman bir randevu talebinde bulunmamışlardır ve Tıp-İş denen bir sendika da ortada yoktur. Tıp-İş'ten yedi tane personelin dört tanesi çekilmiştir. Üç kişidir. Tıp-İş altı aydan beri işgal altındadır. Eğer Tıp-İş kendisi yani açıkça açıklıyorum, Dr. Sait Kenan istifa etmiştir. Ahmet Tandoğdu istifa etmiştir. Unal...

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Onu da hallettiniz.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Evet, ben hallettim dersiniz kesinlikle hayır. Kendiliklerinden istifa etmişlerdir. Tutumlarından. Çünkü mevcut olan üç tane arkadaş Öztürk Unverdi, Savaş Ozyiğit ve Kemal Bolayır, şahsi davalarını güttükleri için bu üç arkadaşımız istifa etmiştir, rahmetli Mertdoğan da öldüğü için dört kişi eksiktir. Altı aydan beri bu Tıp-İş seçime gitmesi lâzımdır ve gitmedi. Eğer istemiş olsaydım ben, eğer sizin söylediğiniz manada diktatör bir baskı unsuru kurmuş olsaydım imza toplattırır bu sendika seçimini yaptırırdım.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Toplattınız Sayın Bakan.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Müdahale etmiyorum, ya kendileri gitsin, ya doktorlar kendileri seçimini istesi. Eğer bunu demiş olsaydınız, yani bu söylediğiniz gerçek olsaydı ben seçimi çoktan yaptırırdım, serbesttirler.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Tabipler Birliği gibi bir konu da halledeceksiniz evvelallah.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Tabipler Birliği Başkanıyım, ben seçime girdim orda ve seçimi bırakırken elbette benim de başkan olarak taraf tutma hakkım vardı. Ben Sağlık Bakanı olarak Tabipler Birliğinden değil, Tabipler Birliği Başkanı olarak seçime girdiğim için o anda devrediyordum ben seçimi. Karıştırmayın lütfen.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Bir Bakan olarak öyle bir taraf tutamazsınız.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Tabipler Birliğini

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Yanlışlık ordadır işte.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Hayır ben, Sağlık Bakanlıyım ama, aynı zamanda Tabipler Birliği Başkanı olarak ben bulunuyordum ve seçimle devrettim ben Tabipler Birliğini ve seçimle devrederken doktor olarak benim de hakkım vardır taraf tutmaya, Sağlık Bakanı olarak değil, Tabipler Birliğinin bir üyesi olarak, o zamanki bir başkanı olarak. Ve Tıp-İş'in şimdiki durumda benden kesinlikle hiçbir zaman randevu istemişlerdir. Sadece Tıp-İş gazete manşetlerinde diyalog kopukluğu olduğundan bahsederler ve kapı kapı dolaşırlar ama benim kapıma gelmeyi unuttular. Ben onların Bakanlıyım, benden randevu istesinler ve gelsinler konuşmaya şey etsinler, hiçbir zaman olmamıştır ve hâlâ daha ben onlardan şeyim. Şimdi şu anda isteseler dahi şimdi şu anda seçimi yapsınlar ve gelsinler derim kendilerine. Şimdi şu anda istemiş olsalar bundan sonra, şimdiye kadar yalnız istemediler benden. Serbest Hekimler Birliği benden seçimden sonra randevu istemişler, gelmişler, görüş alış-verişinde bulunduk. Ama ben kendileriyle görüşmedim manasında kesinlikle kabul etmem, Serbest Hekimler Birliği ne zaman istemişse bana gelmişlerdir. Eczacılar Birliği de öyle, Diş Hekimliği de öyle, Hemşireler Birliği de öyle.

Diş Hekimliğine gelince, Diş Hekimliği Başkanı iki sene- dir üstüste Diş Hekimleri Konferansına gidiyor İstanbul'da. Gidebilir. Her doktorun da hakkı vardır, o da gidebilir. Yani böyle konferanslara gelenektir devlet göndersin? Bu ne biçim zihniyet? Ben kendi elemanımı uygun görürsem, elbette gönderirim. Ben kendi elemanını göndermedim, afağın Diş Hekimleri Birliğini göndermem lâzımdı. Ne güzel. Diş Hekimleri Birliği bir birliktir. Maddi bir güce sahiptir. Üyelerinden toplansın isterse gitsin. Veya bu gibi seminerlere avukatlar da, doktorlar da dünyanın her yerinde ödeyerek gider. Kendisi ödeyerek gider. Ama devlet isterse kendi elemanını faydalı görürse bu tip seminerlere o biletini ve masraflarını vererek de gönderebilir. Ama bu demek değildir ki bu gibi seminerlere devlet her gitmek isteyenini gönderecek. Bu yanlış. Öyle bir şey yoktur ve Diş Hekimleri Birliğinde olsun, diğer hekimlerde de olsun, hiçbir fark yoktur. Bunların içerisinde rastgele seçeceksin bir tanesini, Ahmet'i, Mehmet'i, Hüseyin'i göndereceksin, geriye kalan üç yüz kişi? Eğer yenilik isterse hekimler, kendileri öder ve böyle şeylere giderler. Devlet gönderecek diye bir kaide yoktur.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Diş hekimleri...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Olabilir, Diş Hekim Birlik olarak ödesin kardeşim.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Tanıtma ve tanınma diyor

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Ben onu kendi diş hekimlerim arasından seçerek gönderebilirim. Ama bir Diş Hekimle Birliği Başkanındır diye devlet olarak göndereceğim, öyle bir kaide yoktur.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - İşte taraf tutuyorsunuz

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Ve taraf tutarmışın şey edermişim, öyle bir şey yoktur.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Taraf tutuyorsunuz...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Elbette taraf tutacağım. Ben kendi personelimi deruhte ederim.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - İşte onu söyle bize, ben adamım değildir den bana.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Gönderdim mi ben bey müracaat eden hekimler arasından bir tanesini de kaldı ki Bey kardeşimizi gönderelim?

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - İşte mantık budur.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Olabilir. Bütçe ol nakları içerisinde ben gönderirim. Eğer Maliye Bakanı ders bana, bu husustaki bütçede kalmamıştır, gönderemezsin, elb gönderemem. Benim de bütçe bakımından bağımlı olduğum yine bu Meclisin oylarıyla geçmiş bütçeye bağımlıyım ben. Orda varsa gönderebilirim, yoksa gönderemem.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Gönderdiniz Sayın Bakan ordaki yanlışlığı söylüyoruz.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Elbette gönderdim. Ama bunların içerisinde belli sayıda gönderebilirim. Bu demek değildir ki her müracaat edeni gönderebilirim.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Ama taraf tutup gönderiyorsunuz.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Elbette taraf tutacağım yahu. Elbette bunların içerisinde, kim karar verecek bunların içerisinde beni temsil edebilecek kabiliyette kimdir? Sen mi karar vereceksin? Sami Bey mi karar verecek? Elbette ben Sağlık Bakanı olarak karar vereceğim, beni temsil edecek olan kimdir? Eğer bu yetki bendeysen ben şey edeceğim ve elbette taraf tutacağım.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Peki kriterleriniz ne olmuştur?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Benim kendime göre kriterlerim var dostum, Sağlık Bakanlığının kendine göre kriterleri vardır.

BAŞKAN - Sayın Bakan; karşılıklı konuşmayın, hem konuşma uzar, hem sağlıksız olur. Evet, devam edin.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Devlette bir ihale sistemi vardır. Bu ihale sistemi içerisinde her konuda olduğu gibi sağlıkta da her sene ilaç ihalesi yapılır ve bunların içerisinde en uygun fiyatı veren ihale komitesi tarafından seçilir ve verilir. Bir arkadaşımız alabilir. Eğer bu arkadaşımız bu mesleği icra ediyorsa ve mesleğiye niye yapmasın? Bunlar içerisinde taraf tutuldu manasında niye alınıyor? İhalede Ergin Abdullah arkadaşımız bunun için istedi, kendisine rakamlarına kadar verdik. Biz inkâr etmiyoruz ki kim ne aldı, ne şey etti. Diğer ihalede isteyenleri de inceleyenilirsin. Yine açık. Taraf tutmak diye birşey yoktur ve ihalede kazananlar ve kaybedenler herkesin önünde açılır ve ona göre şey edilir. Bunların içerisinde tercih hakkın yoktur ki filan veya filan. Eğer bu arkadaşımız en uygun fiyatı vermişse niye vermeyelim? Yanlıştır. Düşünceniz yanlıştır. Eğer bu ihale sistemi buna cevaz verirse elbette alacaktır.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Biz ihale sistemine karşı zaten.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Olabilir. İhale sistemi karşısınız yoksa arkadaşımız ihale aldı diye lâf etmenize l

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Eştâğfurullah, niçin? Si karıştırıyorsunuz bazı usulleri.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - E, yok siz söylediniz S Ergin Abdullah, siz söylediniz ben de açıklık getiriyorum.

Personel açığı bizim mevcut olan Teşkilât Yasamıza bütün personel alınmıştır. Bütün personel alınmıştır. Yalnız açığımız elbette vardır. Yalnız mevcut yasalara göre biz ge istihdam dahi yapamamaktayız. Neyse kadron ona göre istihda yapabilirsin. Evet, şimdi Meclisin gündemindedir Teşkilât Y ları Eğer Teşkilât Yasaları geçerse o zaman şimdiki açığımız Teşkilât Yasası geçtikten sonra ancak kapatabiliriz. Yoksa, biz de biliyoruz bazı açıklarımız vardır, ama bakınız ki bi ona tayin yapamıyoruz. Mevcut yasalar cevaz vermiyor.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Ama personel alımına dev edebilirsiniz.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Hayır efendim, personel alamazsın geçici de. Varsa senin kadron o kadron doldurabilir ancak.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Yöntemi?

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Yöntemi, Teşkilât Yasası geçirilmeden maalesef o açığı kapatamayız.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Mühaller de çıkmıyor Sa Bakan.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Efendim?

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Mühaller de çıkmıyor ama adamlar habire alınıyor.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Mevcut mühaller... Mühaller... Hayır efendim. Benim sözleşme hakkım vardır. Açınız Sayın Ergin Abdullah bütçeyi, orda bana üç tane yetki veriyor, sözleşmeli alma yetkisi, ona dayanarak ben aldım. Onda da gene Bütçe Yasasının içerisinde vardır. Kaç tane alabileceğim. Ona dayanarak aldım.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Ama sinekçilik yapacak adamı da sözleşmeye mi alacaksınız Sayın Bakan? Yani kusura bakmayın.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Evet, sinekçilik yapacak geçici işçiler sözleşmeli alınır. Eğer ben altı aylık sıtma savaş projesinde işçi alırsam onlar sözleşmeli alınır. Elbette onun da yolu odur. Evet.

Arkadaşımız azot protoksidin hâlâ daha alınmadığından ve devreye sokulmadığından şey ediyor. Evet, haklıdırlar. Yalnız azot protoksit için biz bütün yazışmalarımıza rağmen ancak bir firma tarafından bize teklif geçen ayın içerisinde verildi, o da İsviçre'den. Azot protoksidini imal edecek makinelerin memleketimize verilmesini hiçbir memleket bize cevap vermedi. İsviçreden bir firma bunu deruhte etti ve şunu memnuniyetle söylüyorum. Bu bir hafta, on günün içerisinde bunun bağlantısı yapılacaktır. 280 milyona bunun teklifi gelmiştir, o son aşamadır. Onu da bilgi olarak vereyim, rahatsız olmasınlar Ergin Abdullah arkadaşım onu da bilgi olarak verelim.

İlaç fabrikasında gecikme oldu, haklıdırlar. Fakat ilaç fabrikasında da elimizde olmayan sebeplerden dolayı bazı gecikmelerimiz vardır. Hammaddede için olan bağlantıyı da biz ancak yeni yeni kurabildik. İlaç Fabrikası yapmak değil şey. Hammaddesi olmadıktan sonra devreye sokamazsınız. İlaç fabrikasına ancak biz arkadaşımız Başeczacıyı İngiltere'ye yolladıktan sonra bazı, çünkü küçük miktarlardır bizim istediğimiz. Firmalar vermedi bize bu hammaddeyi. Teklif dahi vermediler.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 86. Mart'ta devreye gireceğini açıklamıştın, ben değildim.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Evet yazışmalarımız var. Umit ederdik ki o cevabı alacağız ve ona göre siparişleri istediğimiz miktarlar düşük miktarlar olduğu için bize cevap vermek nezaketini bile göstermediler. Ama karşılıklı diyalog arkadaşımız İngiltere'de bu sorunu da çözdü, teklifi getirip onun da bağlantılarını kurmak üzereyiz, ilaç fabrikasındaki gecikmenin en büyük sorunu oradadır.

BAŞKAN - Kaç çeşit ilaç yapılacak Sayın Bakan?

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - İlk hedef 52 çeşittir. Bakan, 60 çeşide kadar çıkacağımızı ümit ederiz.

Sağlık servisleri bugünkü güdümler ve teçhizat bakımından hakikaten ileri derecededir. Bugün sağlık merkezleri çalışma tarzında mevcut sistem içerisinde biz şikâyetçi değiliz. Biz şikâyetçi değiliz ve şey edilmiştir. Sağlık servisleri biz eldeki olanaklar nispetinde dış üniteleri koydurarak bu daha takviye yoluna gidiyoruz ve önümüzdeki sene de eksik sağlık servislerinde bunu yine sağlayarak, birkaç dış ünite dahi koyarak bütün sağlık servislerinde dış doktorları da dâhil ederek bu hizmeti de aşmaya devam ediyoruz.

Köylere rutin olarak haftada bir veya onbeşte bir ve hemşire gönderiyoruz. Yerinde yaşlı, bakıma muhtaç sosyal yardım alanlara bu hizmeti götürmeye devam ediyoruz, etme-

Bizim tek bir açığımız vardır, vasıta sıkıntımız. Araba sorunumuz hakikaten hat safhaya gelmiştir. Biz bütçe naklları içerisinde bunu yenilemeye çalışıyoruz, bütün sorun sadece şimdiki durumda biz sağlık hizmetleri verirken, ve üzerinde hat safhada sıkıntı içerisindeyiz. Bu sorunu eğilimli bilirsek, biz sağlık servislerini ideale yakın çevirebileceğimizi inanırız.

Lefke ve Güzelyurt'un üzerinde biraz bilgi vereyim arkadaşlara çünkü zaman zaman gazetelerde hakikaten kapattı, kapatıyor, açtı diye şey ediyor. Bugün Lefke ve Güzelyurt ikisi de sağlık ocağıdır. Sağlık ocaklarının kadroları Lefke ve Güzelyurt haricinde azami yedi kişidir. Azami yedi kişidir. Bugün Lefke'de onbeş tane personel vardır. Onbeş personel vardır. Ve günlük hasta sayısını size söyleyeyim Lefke'nin, dış tabibine ve pratisyen hekimine giden hasta sayısı 25'le 30 arasında değişmektedir. Burda, oturan personel vardır. Yani şimdi prdan bazı personeli ve daha ordan alınması icap eden personel vardır, onlar da alınacaktır. Benim Lefkoşa'da açığım dururken ve ben mevcut kadrolarda, mevcut yasalardan dolayı o personel açığını gideremezsem, alamazsam ve oturan insanlar vardır, işlemeden oturan insanlar vardır, müsaade ediniz de benim muhtaç olduğum yere bunları aktarayım. Aynı sorun Güzelyurt'ta da aynıdır. Güzelyurt yatılı bir hastane mi? Sağlık ocağıdır. Orada yatılı olmadığına göre 24 saat hizmet vermeye gerek var mı? Oysa neden nüfus yoğunluğu bakımından Akdoğan'da, Maltepe'de, Mehmetçik'te, Kaleburnu'nda ve Esentepe'de birer hastane açmayayım? Ne farkı vardır. Üstelik 9 kilometre ötede tam teçhizatlı bir hastane vardır. Güzelyurt'lu rahata alıştı, alıştırıldı. Orda, tansiyon ölçtürme oraya gidecek. Acil vakada zaten Güzelyurt Sağlık Ocağının vereceği hiçbir hizmeti yoktur. Acil vaka içindir orada. Hastahane ise, nüfus yoğunluğu olan yerde hastahane açalım. İtirazım yoktur. Ama, 9 kilometre ötede eğer bir tam teşkilâtli bir hastahane varsa, esas yükü o hastahaneye verip, ötekini hastahaneye yönlendirecek doktor veya belli bir personel bırakmak lazımdır. Yoksa, orası kapanacak diye birşey değildir ve Güzelyurt Polikliniğinde de acil vakalar, Değirmenlik'teki, Alayköy'deki, Yılmazköy'deki nasıl hastahaneye giderse, Güzelyurt'taki de tam teşkilâtli hastahaneye gitmesi lazım. Orda zaten trafik görevi yapar. Yapamaz. İşler gıda zehirlenmesi olsun, ister ilaç zehirlenmesi olsun, ister trafik kazası olsun, hastahane hizmeti ister. Orda kaybedilecek zaman hastanın aleyhinedir. Onun için, orasını doğrudan doğruya poliklinik görevini yapıp, kronik hastalara bakmaktır esas görevi. Hastahanenin görevini mevcut şartlarda kesinlikle yüklenemez ve Güzelyurt'ta da 27 personel vardır.

27 personel elbette fazladır. Bunların içerisinde daha 12'ye yakın personel alınması icabeder Lefkoşa'ya. Çünkü benim personel açığım vardır. Elbette, orada oturan insanlara para, sosyal yardım vereceksek, herkese verelim. Ama yok oturan insanlara orda işlemeden para verelim. Onun için benim açığım Lefkoşa'dadır. Hizmetleri veren en büyük hastahane Lefkoşa'dadır. Benim personel açığım vardır. O personel açığımı da elbette oturan insanlar içerisinde almam lazımdır.

Gıda Tüzüğü yürürlüğe girdi ama girmediyorsa Ergin Abdullah Haklı. Eğer birşeyleri, yapılanları görmek istemiyorsa Ergin Abdullah arkadaşım o zaman diyecek birşey yoktur. Yalnız Ağustos ayının içerisinde beş ton margarin tipi yağ imha edilmiştir Sayın Ergin Abdullah. Eğer, Gıda Tüzüğü çalışma olsa, bu hizmet verilmeyecekti. Demek ki, bu Gıda Tüzüğüne göre hizmetler yürümektedir. Basit, tek bir misal verdim size Sayın Ergin Abdullah. Demek ki bu Gıda Tüzüğü sağlıklı olarak işlemektedir.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Kanserojen şekerlerle ne oluyor Sayın Bakan?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Onlar da toplatılmaktadır Sayın Fadıl Çağda,

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - Nasıl satılıyor? Çocukların büyük bir tehlike içerisinde.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Elbette ve şunu söyleyeyim söyleyeyim size Sayın Fadıl Çağda, bir dondurma fitmasının biz yirmidört saat girişini önledik, tahlil yaptırarak piyasaya sürdük gıda zehirlenmesi ve ishaller yaptığı için ve onu muayene neticesinde normal bulduğumuz için piyasaya girmesini sağladık. Merak etmeyiniz.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Boya maddeleri?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Biz daha gümrükten bazı şeylere müdahale etmeye başladık ve ediyoruz da. Münferit, tek tek olan şeylerin üzerine de ihbarlar suretiyle gidiyoruz, merak etmeyiniz. Sağlık Bakanlığı olarak üzerine düşen herşeyi mükemmel yapmaktadır.

Çevre temizliği üzerinde diyor neler yapıyorsunuz? Birşey söyleyeyim size Sayın Ergin Abdullah. Dün ben öğleden sonra Sayın İçişleri Bakanıyla birlikte Güvercinlik Köyüne gittim. Güvercinlik Köyünde bazı şikâyetler vardır. Orda sarılık vakaları vardır. Temizliğe riayet edilmiyor ve şey edilmiyor. Biz, orda kaymakamlığı da, sağlık servislerini de devreye sokarak o köye gidip incelemede bulunduk ve Fazartesi'nden itibaren o köye Sosyal Yardım Dairesinden kadın grubu, hastahaneden hemşire grubu, sağlık işçileri ve kaymakamlık elbirliğiyle, işbirliğiyle ev ev dolaşacak, bunlara, sadece neler yapmak devletin görevidir, sadece hizmet götürmek değil, onlara gerekirse, ne yapması icap ettiğini de öğretmek, teşvik etmek veya yapmazlarsa cezai müeyyideler uygulamak. Çevre sağlığı üzerine de üzerimize düşeni merak etmeyiniz hakkıyla yapıyoruz Sayın Ergin Abdullah.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Lefkoşa Belediyesinin...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - En yakın şeyi verdim. Misal olarak verdim size efendim. Daha dün öğleden sonra yaptık bu işi.

ERGİN ABDULLAH (Devamla)- Başka örneğiniz yoktur.

- Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla)- Burslar ve kurslar Sayın Ergin Abdullah, Burs Seçim Encümeni tarafından seçilir, Sağlık Bakanlığının kontrolü altında değildir. Orda seçilen arkadaşlar gönderilir. Kesinlikle istediğini Sağlık Bakanlığı olarak göndermedik ve göndermiyoruz. Burs Seçim Encümeninin seçtiği arkadaşlar gönderilmektedir.

Baş hekimlik mevzuuna gelince; Sayın Ergin Abdullah bazı şeyleri karıştırmaya başladı herhalde. Amme Hizmeti Komisyonu ile Sağlık Bakanlığını karıştırdı gibime geliyor. Eğer benim görevim olsaydı baş hekimlik müessesesini... Elbette benim tercih, benim hakkım değil mi siciline diyeyim uygundur veya bundan dolayı uygundur? Sicil amiri benim Elbette ben birisini tavsiye ederken şey, ama seçecek olan Amme Hizmeti Komisyonu üyesidir. Ben elbette mevcut adaylar üzerinde görüşlerimi yazacağım. Ben görüşlerimi yazmayacağım. Ama benim görüşlerime uymak veya uymamak Amme Komisyonunun görevidir. Eğer Amme Komisyonu bu işi savsatır, geciktirmeye şey ediyorsa benden değil, bunu başka yerden aramak lazım Sayın Ergin Abdullah. Bu işi de karıştırdınız Teşekkürler ederim.

BAŞKAN- Sayın Bakanın ayrıntılı yanıtına biz de teşekkür ederiz.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kısa bir açıklama yapabilir miyim? Çok kısa.

BAŞKAN - Zaman ilerliyor Sayın Ergin Abdullah. Karşılıklı da çok tartıştınız, lütfen daha fazla şey söylemeyelim.

Konu sağlıkta iken sunuşlarda eksik bıraktığım bir hususu yerine getirmek istiyorum. Birkaç günden beri Cumhuriyetçi Türk Partisi Milletvekili, en genç arkadaşlarımızdan Sayın Ferdi Sabit Soyer'in rahatsız olduğuna dair

bilgi almış bulunuyoruz Cumhuriyet Meclisi olarak da. Durumunun daha iyiye gitmekte olduğunu da memnuniyetle öğrendik. Bazı arkadaşların bu an tekrar ziyaretine gittiğini de biliyoruz. Kendisine biz de Cumhuriyet Meclisi olarak acil şifalar dileriz.

Söz sırası Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekili Sayın Ziya Rızki'dadır efendim."Sosyal sigorta ve sosyal yardım ödeneklerinin hayat pahalılığına uygun düzenlenmesi"yle ilgili bir istemi vardır. Herhalde bütçe yılı da yaklaşmıştır, okuyunuz Sayın Civa.

KATİP -

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Meclis Başkanlığına,

Sosyal Sigorta ve Sosyal Yardım ödeneklerinin hayat pahalılığına uygun düzenlenmesiyle ilgili konu üzerinde gündem dışı bir konuşma yapmak istediğimden gereğinin sağlanmasını saygılarımla rica ederim.

Ziya Rızki
TKP Girne Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Ziya Bey.

ZİYA RIZKI (Girne)- Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bu temas edilen konu Ada'da kırk bin vatandaşımızı etkileyen bir konudur. Bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içerisinde otuz beş bini aşkın sigortalı ve beş bin de sosyal yardım alan fakir, yoksul vatandaşımız vardır.

Hatırlanacağına göre ben Mecliste bütçe müzakereleri yapılırken bu konulara esaslı bir şekilde değindim. Rakamlar vererek ve Hükümeti o zaman tedbir alarak bugünkü durumların yaratılmaması için bir tutum içerisinde girmesini büyük bir olgunluk içerisinde rica kılıklı bir konuşma yapmıştım. Ancak hakikaten dikkate alınmamıştır. Hiç dikkate alınmamıştır ve bugünkü durum, bu sınıflar içerisindeki durum ciddidir, üzücüdür, insanlığa yakışmayan bir durumdur. Bugün eğer Hükümetin hayat pahalılığı indekslerine bir göz atacak olursanız 1 Ocak'ta ve Ocak ayı süresince 3.18 olan rakam Eylül 25'e kadar ki son pahalılıklar dahil edilmemiş 24.43'e yükselmiştir. Düşününüz, hayat pahalılığındaki gelişme ne şekilde tırmanmaktadır? Bu tırmanış, bir taraftan bütün gücüyle yol alırken, ne oluyor? Dünyada tek başına kalmış, hiç dayanağı olmayan, çalışamayan, yoksul bir vata daşa 30,000 lira veriyoruz. Bu devre içerisinde ve bu üç aylık devreler mobil sistemiyle getirdiğimiz bazı sınıflar hayat pahalılıkları hiç dikkate alınmadan, tek bir şahıs, fakir şahıs 30,000 Türk Lirası, eğer bir de hanımı varsa yanında, iki kişi ise 42,000 lira alıyor.

Değerli kardeşlerim, bunu çok ciddi düşünelim. Bu bir politika meselesi değil, bu bir insanîyet meselesidir. Bunu biz, partimizin programı şudur, budur diyerek emekçi ve işçiden uzaklaşabiliriz bazan. Ama, bu insanî konular da çok ciddi ve duyarlı davranmamız lazımdır. Vakit vakit görürüz. Girne'ye gelir bazı arkadaşlar. Bir balık restoranı gider çoluk çocuğuyla. Bir gecede çoluk çocuğuyla 70,000 TL verirler. Helâlleridir. Maaşlarından sarfederler bu arkadaşlar.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Yok, ensemizde

ZİYA RİZKİ (Devamla)- Ancak, bir milletvekilinin, bakanın, birtakım kişilerin bir gecelik yemek masrafı dahil bir ay bir fukaraya verilmezse, acaba o yemeği yerken vicdan azabı duymaz mıyız? 30,000 lira vereceksin, bir ay geçince bir şaksa, sen gideceksin iki çocuğunla, hanımınla, balık

restaurantına gideceksin Girne'de, ki gidilmektedir. 70,000 lira, 80,000 lira vereceksin. Biraz da dost, ahbap götürürsen, 100,000'i geçeceksin ve bunu hazmedeceksin, evine gideceksin ve bu insanları bir mahrumiyet, bir çöküntü, bir eziyet içerisinde bırakacaksın. İşte arkadaşlar, meselenin özü, biraz sonra sosyal sigorta konusuna da temas edeceğim. İlk önce v bu 30,000 ve 42,000 lira alan arkadaşları sözkonusu ediyorum. Hatırlıyorsunuz hepiniz, tüm partilerin milletvekilleri, bütçe tartışmalarında, bütçe müzakerelerinde bir milyar bir artış istedim sosyal yardım hizmetlerine katkıda bulunmak için. Zaten ne olacaktı o bir milyarla? 30,000 alan kişi bugün, 60,000 alacaktı 1 Mart'tan. Maalesef, katılmadı. Burda notlarım var. Bu notlarda bu kesinlikle ifade edilmektedir. Ne oldu? Adamı 30,000 lirayla, bu enflasyonun etkisi içerisinde ezdik, öldük, aç bıraktık ve seviniyoruz. Ne gelip şimdi izahat da vereceğiz. Böyle göğsümüzü kabartarak, işte arkadaşlar, 30,000 lira verdik biz yetmez mi diyeceğiz. İleride yine, 1988 bütçesinde bir vaadle 30'a 5 daha ilâve edeceğiz, 35 etti diyeceğiz Hükümet olarak. Hayır arkadaşlar, bu konuyu ciddiye alalım. Aramızda dine bağlılığı olan milliyetçilik yönünden güçlü olan, birtakım nutuklarında sosyal adaleti ağızlarından hiç düşürmeyen insanlarımız var. Peki bunlar nasıl rahatsız olmuyor? Köy kahvelerinde durmadan nutuklar çekerek zavallı ezilen vatandaşlara umutlar vererek 30,000 liraya biz fukaramızı yaşatırsak bu memlekette insancıl görevimizi yerine getirmiş olmayız. Yok parti görevimizi. Parti görevinin içerisinde bir görevimiz var. İnsanları ezmek. Sosyal adalet ilkelerine bağlanmak. Ne diyor? Arkadaşlar hep Anayasadan bahsederler, her zaman Anayasa ellerinde, köylerde Anayasalar açılır. Anayasamızın 58'inci maddesi ne diyor:

"Güçsüzlerin esenlendirilmesi". Şarta bağlıyor. Eğer siz bu Anayasaya saygı gösterirseniz, siz güçsüzleri esenlendirin diyor Anayasa. Ha eğer Ulusal Birlik Partisi ve Yeni Doğu Partisi Koalisyon Hükümetinin görüşü 30,000 lirayla, 40,000 lirayla güçsüzlerin esenlendirilebileceği ise çok yanılıyorlar, çok aldanıyorlar ve çok bir aksi yolda yürümektedirler.

231

Onun için değerli kardeşlerim, benim bu sosyal yardım alanları hususundaki önerim şudur: Zaten bütçe müzakereleri de bunu gündeme getireceğim. Bütçeye ne konacağını da rakam olarak önereceğim. Ancak şimdi bu artışlar bu şekilde geliştirilen ve 1 Ekim tarihi bir zam tarihi olarak birçok sınıflara kabul edildiğine göre bu insanları da düşünelim ve gelecek sene bütçe meselesini ileriye bırakarak, tartışmalarımızı ileriye bırakarak bu insanlara bu 30,000 ve 42,000 alan insanlara 1 Ekim'den itibaren gerekli artışı onaylayalım. Biz tabii muhalefette partiler olarak söz sahibi değiliz. Bakanlar Kurulunun alacağı bir karardır. Sayın Sağlık Bakanımız herhalde meşgul, dışarda meşguldür, onun da bunları dinlemesini arzu ederdim. Çünkü onun Bakanlığında ele alınacak bir konudur. Sağlık Bakanımız herhalde bir yere gitmiştir. Fakat Çalışma Bakanımız ona bunu herhalde anlatır ve izah eder. Bu bakımdan benim bu şekilde önerim en azından 30,000'in, 50,000'e geçici olarak çıkarılması, 42,000'in 70,000'e çıkarılmasını öneriyorum. Çünkü zaten 50,000'de de geçinemez bu insanlar, 70,000'de de geçinemez bu insanlar. Ek bütçe mi yapılır, birtakım masraflar, birtakım ziyaretler için işte Meclisimizin gündemindedir, milyonlarca lira ek bütçe olarak geçecek, gene arkadaşlarımızı onayıyla, desteğiyle. Varsın onun yanında bunlar da geçsin, bu fukaraların işi de hallolsun.

İkinci husus değerli arkadaşlarım; çok dikkatle dinlemenizi isterim. Çok dikkatle dinleyiniz. Gerek Ulusal Birlik Partisi, gerek Yeni Doğu Partisi, Toplumcu Kurtuluş Partisi ve Cumhuriyetçi Türk Partisinin burdaki temsilcileri çok dikkatlice sosyal sigorta nususunu takip etsin ve dinlesin. Çünkü bundan sonra bir mücadele lazım, sendikaların mücadelesini etmesi lazım. Siyasal örgütlerin mücadelesini etmesi lazım. Çünkü yasalara ve Anayasaya aykırı hareketler vardır. Bugün 25 sene, iyi dinleyin arkadaşlar bugün 25 sene prim ödeyen bir sigortalı ki bu primler, bu sigorta primleri ayda 8,000 liradan 22,000 liraya kadardır ayda, iyi dinleyiniz. 25 sene sen, parandan, gelirinden çıkaracaksın ve 8,000 lira ayda düşük basamak ve 22,000 lira en yüksek basamak prim ödeyeceksin.

Sabırla bekleyeceksin, senelerin ve istenilen prim sayısı tamamlanacak ve yaşlı bir insan olarak, iş yapamaz bir durumda bir insan olarak sigorta emekliliğini almaya başlayacaksın. Nedir sigorta emekliliği? Yüz kızartıcıdır. 50,000 lirayla 80,000 lira arası arkadaşlarım. Bugünkü yaşam şartları içerisinde 50,000 lirayla 80,000 lira arasındadır. Yani 20,000 lira vereceksin, 25 sene bu devam edecek ve sen alacaksın 20,000 lira, 22,000 lira veren 80,000 lira ayda. Soruyorum değerli arkadaşlarım size. Hangimiz ve hangi insan uzun seneler işinden ayrıldıktan, çalışamaz duruma geldikten sonra 50,000 lirayla 60,000, 70,000 lirayla aile olarak, ferdi değil, hanımına bu kadar, kendisine bu kadar, her ikisine birden, nasıl geçineceksiniz değerli arkadaşlarım? Bazı arkadaşlarım vakit vakit, yahu bu kadar masraflarımız var. Köyleri gezeriz. Kulüpler gelir yardım ederiz. Düğünlere, sünnetlere gideriz ve 600,000 yetmez diyen arkadaşlar var. Bu arkadaşlar nasıl geçinecek? Onu soruyorum ben, iktidar sörumlularından. Fakat, bu konu Altınay arkadaşım tarafından geçen gün ele alındığında, Sayın Bakanımız kendisine Bakanlıktan hazırlanan bir cevabı Meclisiimize getirmişti. İşte cevap burada. Çok dikkatle dinleyiniz. "Bu fonun temel kaynağını sigortalının kazancına göre kendinin işverenden ve devletten alınan primler oluşturmaktadır." Ne mana taşıyor arkadaşlar? Yani, bir gelir kaynağımız var bizim. Bu da hükümetle ilgisi yoktur. Bu gelir kaynağı üç grup insandan, taraftan gelir, birleşir. Biz de o paraya göre hesaplarız ve emeklilere ve diğer hak sahiplerine veririz. Çok açık bir açıklama. Yani, insan, bu yasaları bilmese, insanın bir tecrübesi olmasa, insanın bu konularla yakını ilgisi olmasa, inanacak buna. İnanacak ve alkışlayacak da. Geçen hafta okundu burada açık olarak herkes dinledi. Biz de dinledik. Üzüldük, azap duyduk. Evimize gittik, nasıl bunu Çalışma Bakanımıza dairesinden verdiler? Bu kadar aldatıcı bir raporu nasıl verdiler, nasıl kendileri bu ifadede bulundular bu Meclis huzurunda diye ben üzüldüm. Arkadaşımı severim insan olarak. Fakat, yol çok aksi, tutum çok aksi. Parti politikası çok aksi. Beyefendi üç kaynak var. Biri işçi, biri işveren, Gününde ödemediği takdirde mahkeme huzuruna çıkar zavallı işçi, zavallı işveren ve 50,000 lira, 100,000 lira ödeyecek bir insan,

cezalarla iki mislini öder. Yani, işçi ve işveren tarafında kayıp yok. Peki, işte, yine bizim bakan arkadaşımızın bize sunduğu bir rapor. Bu rapor, bu üçüncü katkıyı cevaplandırıyor bir rapordur. Nedir bu rapor? Diyor ki, hakikaten biz, 16/7 sayılı Sosyal Sigortalı Yasasının 83'üncü maddesine uyarak bu paraları bu fona ödemiyoruz ve diyor ki, bizim bu fona 1986 sonunda 4,858,668,324.-'l borcumuz vardır. Bu, budur. İ Ziya Rızka buraya geldi ve bunları uydurdu ve size açıkladı diye bir manası yok. Sayın Bakanın imzası ile bir soruya verdiği cevap. Bu 66 sonu. Hatta bu miktar düşürülmüştür. ve bu miktara indirilmiştir. Eşdeğer mal da verildi arkadaşlara ve bu 499,800,000 eşdeğer mal değeri de esas borçtan düştü ve kaldı 4,858,000,000 lira. Bu manzara 1986 sonundaki manzaradır. Bugün bu daha da ileri gitmiştir. 1987 deyiz. Bu borç daha da artmıştır.

peki değerli kardeşlerim;adaletten bahsederiz, sosyal güvenceden bahsederiz, haktan bahsederiz. Lütfen, samimi olalım, konuyu iyi kavrayalım ve elbirliği ile bu çıkmazdan çikalım. Hep bunları söylüyoruz, ondan sonra cebinde 5 kuruş tutmayan vatandaş gidecek takır takır 8,000' 20,000'ini ödeyecek, bir küçük esnaf yanında çalıştırır 5 kişi, gidecek, ödemediği takdirde mahkeme huzurunda ceza alacak, devlet ve Hükümetimiz param yok diyecek, ödeyemem diyecek. Ne olurdu 5,000,000,000 daha bütçemiz daha ileriye daha yükseğe çıkarsa? 100,000,000,000'in ilerisinde bir bütçede fakir fukara için, fakir fukaranın fonu için ve yaşar bir gerekçe olmasına rağmen niye 5,000,000,000 konmadı ve Sosyal Sigorta borcu Hükümet tarafından 1986 sonu ödenmedi. Bunu sorarım. Gelsin arkadaşımız bize izah etsin ve ne oluyor değerli arkadaşlarım? Ne oluyor? Bunu iyi Sayın Bakanım da dinlesin, ne oluyor? Eğer bu 5,000,000,000 Sosyal Sigorta Fonunda olmuş olsa bugün bu insanlara aman bunların artırın haklarını demeyecektik. Demeyecektik çünkü bu maaş iki misline çıkacaktı otomatik. Fonda birikecek bu milyarlarca lira ki geçmişte birtakım da faiz hakları var düşününüz, 1986'ya kadar olan 4,800,000,000 liranın ne faizi vardır ve bu faizler bu milyarları acaba 10,000,000 da çıkarmaz mı? İşletilse o para, fonda olsa, kullanılsa çıkarmaz mı?

İşte değerli arkadaşlarım; fazla vaktinizi almak istemiyorum, yalnız sözlerime son vermeden sendikalara da iş düştüğünü, bu Meclisi alt-üst etmeleri lazım sendikacılarımızın. Bu konuyu ciddi ele almaları, bütün arkadaşlarımla, gerek temsilcilerin, gerek partilerin bu konu, çünkü yasaya ve Anayasaya aykırılık vardır. Orda madde 8 kesin olarak devlet bunu verecek, işveren bunu verecek, işçi bunu verecek diye hüküm var ve bu yapılmadı. Yapılmadı ve sigortalı 35,000 kişi sigortalının, bu 35,000 kişinin cebinden para alındı. Cebinde olacak bir para bugün yoktur. Bunu böyle kabul etmek lazım. Ben bir araştırma yaptım. Dedim bu Yönetim Kurulu ne yapar bu Sosyal Sigortanın? Sayın Bakanımız; "ne yapalım, biz, Hükümet karışmayız bu işe. Arkadaşlar oturur, Yönetim Kurulu karar verir ve bu kararlara göre bu iş yürür". Bir baktık bu Yönetim Kuruluna gidenlerde hepsi 3 Türk-Sen'den, bir de memurdan var, 4 kişi, bunun dışında 8-9 kişi de daha başka, hatta Hükümetten 6, tarımdan 1, birtakım yerlerden toplanmaktadır. Ve yine yaptığım araştırma, sendikaların ısrarla üzerinde durduğu bu konu, Hükümet ödemiş dediği, bunu artıralım, bu şekilde kullanalım dedikleri her konuda ret oyu aldılar. Maalesef yaptığım araştırma sendika temsilcilerinden bu idi. Çok memnun kalacaktım bizim Türk-Sen'imizin Başkanı da böyle otursa, bu işçi ve emekçinin büyük derdini dinlese de bu kürsüye gelip bize doğru mu, yanlış mı bir söyleyebilse. Değerli arkadaşım yanımda idi, şimdi içeride değil, Türk-Sen'in Curcioğlu kardeşim içeride yok. O da keşke olsa ve bize bilgi verse hakikaten bu mu?

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden)- Boşuna bekliyorsun Sayın Ziya Rızki. Gelmez.

ZIYA RIZKI (Devamla)- Değerli kardeşlerim; fazla vaktinizi almak istemiyorum. Ben iki noktada sözlerime son vermek isterim. Birinci nokta, insancıl bir konudur. Sosyal yardım ezilenlere ve fakirlere yapılan bir yardımdır. Hükümetin nerede bulursa bulsun bu insanları öldürmeye, hasta etmeye, mahvetmeye hakkı yoktur. Hakkı yoktur, hiçbir izahatı, hiçbir herhangi bir sebepten bize ne söylenirse söylensin bunu biz bir savunma olarak kabul etmeyeceğiz. Biz diyoruz ki işte fırsat 1 Ekim, memur alacak, şehit alacak,

öğretmen alacak, işçi alacak 30,000 lira alan da alsın. Çıkmın meydana ve o adama da verin.

İkincisi, 25 sene ter döken ve milyonlarca lira prim ödeyen vatandaşa 1 Ekim'de de vereceğiz. Mecburuz verelim. Nerede o mobil sistemi? Niçin yaptık onu? Mobil sistemi bakanın maaşına, Başbakanın, Cumhurbaşkanına tatbik olunur da, milletvekiline olur da, müsteşarın olur da bu zavallı sigortalının maaşına tatbik olunmaz mı? Genelde tatbik olunsun. Mobil sistemi nedir? Her üç ayda hayat pahalılığı dikkate alınarak maaş alan emekçi sınıfına, çalışan insanlara bir zam verilir. Ne güzel ya. Vur, adamın kafasını kes. Sigortalısın alma sen. Efendiler 1 Mart'tan itibaren bu insanlar, diğer sınıf ikinci artışı alıyor, 1 Mart'tan itibaren bu insanlar hiçbir şey almış değildir. Onun için gerçik sigortalıların gerek sosyal yardım alanların 1 Ekim'den itibaren insanca yaşamaları için bir artış almaları kaçınılmazdır. Bunu UBP-YDP Koalisyonu dikkate almaz ve bu harekete geçmezse çok büyük bir günah işlemiş olur. Kahvelerde de bundan böyle biz sosyal adaletçi, biz emekçiden yana biz sendikadan yana, biz işçiden yana demesinler, başka hususları konuşsunlar. Bu hususa temas etmesinler, günah işlerler. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ziya Rızkı. Buyurun Sayın Bakan.

GENÇLİK, SPOR VE ÇALIŞMA BAKANI GÜNAY CAYMAZ - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ...

.../

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan, sataşma var, söz istiyorum.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla)- Sayın Ziya Ağabeyim gerçekten insanlar için çok hassas olan bir konuya temas etmiştir.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla)- Bu hassasiyetini yalnız kendileri değil, hepimiz duymaktayız ve görmekteyiz. Fakat sigortaların durumunun ne olduğunu biz, bize sorulan sorulara biz cevap verdik. Hiçbir zaman için biz de gerçeklerden kaçmadık. Verdiğimiz cevaplardan da ne hiçap duyuyoruz, ne de utanıyoruz. Gerçekçiyiz, Gerçekten Ziya Beyin söylediklerine katılmamak olası değil. Çünkü bugün sigortalıların daha rahat bir şekilde yaşayabilmesi için devlet katkıları maalesef istenilen şekilde yapılamıyor. Bu ne bugün, ne de yarın içindir. Taa 1977'den beri gelen bir konudur ve bir olaydır. Bu yıl için biz değişik bir yöntem getirme çalışmasına başlamış bulunmaktayız. Sigortalılık gerçekten ödenen maaşlar gelir-gider dengelerine göre yapılmaktadır.

Bu mevcut şartlar altında devlet yardımını yapmadığı takdirde maalesef bu sıkıntılar böyle hemen de giderilecek bir durum değildir ve devam edecektir ama Maliye ile yaptığımız çalışmalarda ümit ederiz ki bu yıl bu büyük borcun bir kısmını verir, sigortalılar 1988 mali yılından itibaren geçmiş yıllara oranla daha büyük rahatlama içerisine girer. Geçen yıl bir %22'lik civarında bir artış yaptık fakat bu hiçbir zaman için tatmin edici bir olay değildir. Bu yılki yaptığımız çalışmalarda bunun çok üstünde bir artış vereceğimizi ümit etmekteyiz. Ama söylediğim gibi...

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Ne kadar?...

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - Tabii ne kadarını şu anda. Uç baz üzerinde bir çalışma yaptık, esas olan yine Maliye bütçeye yansıtacağı rakamdır. Biz...

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Uygulamaya ne zaman geçiyorsunuz Sayın Bakan?

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - Geçen sene Mart'ta geçtik biliyorsunuz fakat bu yıl duruma göre mali yıl başında geçeceğiz. Bu hassas konunun, dileriz, Mecliste bir daha tekrarlanması ve bu çözüm en erken bir zamanda bulunur. Hiç kimse, çünkü hepimizin anası babası vardır, yakınları vardır ve halkın büyük bir beklentisidir bu ve ümidimiz de odur bir dahaki Meclis çalışmalarında inşallah bu konuyu kimse getirmez gündeme...

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - İdare Kurulu oturum başına aldıkları ücretleri artırdılar. Bunun gerekçesi nedir Sayın Bakan?...

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - Yalnız sigortalılarla ilgili değil. Hangisi anlamadım?

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sosyal Sigortalar İdare Meclisi Başkan ve Yönetim Kurulu üyeleri Resmî Gazete'de ilân edildiği kadarı ile ayda bir defayı aşmamak üzere yapacağı toplantı başına alınan ücretleri artırdı ve asgari ücret düzeyinde yüksek tuttu. Bunun gerekçesi nedir?

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - Bu Sosyal Sigortalar İdare Meclisinin değil, Bakanlar Kurulunun almış olduğu tüm idare meclislerindeki artışlarla ilgilidir. Yani yalnız salt Sosyal Sigortalarla ilgili bir konu yoktur. Bütün idare heyetlerindeki Bakanlar Kurulunun almış olduğu bir artıştır bu.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Çok yüksektir Sayın Bakan. Sosyal Sigortadan maaş çekenlere gidımcık gidımcık onlara da kürekle?... Denge çok bozulmuştur.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan devam edin.

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - İnşallah bu kadar para alan bir yönetim kurulu da sigortalıların artışını yapar.

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - 1 Ekim'i düşünüyor musunuz Sayın Bakan?...

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - Ekim'i düşünmüyoruz. Ekim'e geç kalıyoruz.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Düşünün.

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - Ekim'i geç kalıyoruz yani.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Nasıl?...

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - Ekim'i geç kalıyoruz çünkü Ekim 15 gün sonra gelir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

HUSEYİN CURCIOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gündem dışı konuşmadır. Karşılıklı görüşme değildir.

yonüne gidiyoruz. Ama 3 oyumuz var orada. Biz karar mercii değiliz. Kararımız da Bakanlar Kuruluna gider. İlgili Bakan da burada tahmin ederim bu konuda biraz bilgi verdi. Dolayısıyla sendikalar kendi gücünde bugün yasanın çalışanların lehine çevrilmesi için gerekeni yapıyor. Burada bir hata yoktur. 3 temsilci ile 11 oy, büyük bir fark vardır. Yani 3 kişi orada herşeyi yaparım diyemez. Biz oyumuz seviyesinde devlet katkısının mutlaka ödenmesini istiyoruz. Budur. Başka bir sorunumuz yoktur.

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Ayrılmadan bir soru soracağım.

HUSEYİN CURCIOĞLU (Devamla) -Bana mı, Sayın Bakana

ZİYA RIZKI (Devamla) - Size. Hakkımdır.

HUSEYİN CURCIOĞLU (Devamla) - Peki.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Bu konuşmanızla demek istiyorsunuz ki sendikalara karşı sendikaların önerileri 3 oyunda da kişiler kabul etmiyor mu?

HUSEYİN CURCIOĞLU (Devamla) - Sayın milletvekilim; isterseniz bu konuları sabaha kadar tartışırız.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Yok tartışmayacağız. Yalnız açıkla.

HUSEYİN CURCIOĞLU (Devamla) - Gündemi hazırlayan Türk-Sen değildir. Müsaadenizle. Biz bir gündemle çağrılı Sosyal Sigortanın gündemi budur, oraya gidiyoruz. Nasıl Mecliste sizler kalkıp da gündem dışı konuşma yaparsanız, de gündem dışı bunları gündeme getiriyoruz. Ama karar mer kimdedir? Oy meselesidir. Oy meselesinde yasa ile sen ban yetkimi 3 oy dersen, 3 oyla ben orada varım. 5 oy dersen 5 oyla varım.

OZKER OZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Karar mercii Ulusal Birlik Partisi.

HUSEYİN CURCIOĞLU (Devamla) - Karar mercii... Ben onların detayına inmiyorum. Yasayı getirin yasayı değiştirin. Hep sendikal yapalım. Oyle yapalım. Teşekkür ederim.

ZİYA RIZKİ (Devamla) - Hükümetten 6 temsilci var. Teşekkür ederim.

OZKER OZGUR (Devamla) - Hem iktidar, hem muhalefet.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Curcioğlu.

Sayın milletvekilleri; beşinci konuşmacımız, Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın. Sanayi Holding'de yasa dışı uygulamalar konulu. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

13 Ekim 1987

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Onümüzdeki ilk birleşimde, "Sanayi Holding'de yasa dışı uygulamalar" konulu gündem dışı bir konuşma yapmak istiyorum. İşbu talebimin işleme konmasını saygılarımla arz ederim.

Hasan Sarıca
Cumhuriyetçi Türk Partisi
Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Hasan Sarıca.

HASAN SARICA (Lefkoşa) - Sayın Başkan; sayın milletvekilleri; burada işte 1985'in Haziran'ından Temmuz'undan bu yana Sanayi Holding'le ilgili yaptığımız klâsik konuşmaların herhalde bir tanesini daha tekrarlamak zorunda kalıyoruz. Maalesef bu kurumumuzda Hükümet ve yöneticiler yedeklerine aldıkları bir sendika ile gayri kanuni ve çalışanların anayasal, yasal bir sözleşmeden

yasal bir sözleşmeden kaynaklanan tüm haklarını yoketme girişimlerini sürdürmektedir. Bu iddialarımız geçtiğimiz günlerde mahkemeye başvuran bazı üyelerimizin daha duruşma bile olmadan işverenin yaptığı kanunsuzlukları kabul edere bu işçilere haklarını vermesi ile giderek daha da haklılık kazanmakta, ama ne işveren ne de Hükümet kanadını bu kanun dışı işçi düşmanı politikalarını durdurma yönünde en ufak bir adım atmamaktadırlar.

Olanlar özetle şudur. Bu işyerinde bir toplu sözleşme vardır ve bu işyerinde her çalışanın bir hizmet akdi vardır. Yani şirketle o personel arasında bir hizmet akdi vardır. Ve bu borçlar hukukumuzla göre, borçlar konumumuza göre her iki tarafı da bağlamaktadır. Bu halen yürürlükte iken, yani bu hizmet akitleri yürürlükte iken işveren yede aldığı sendika ile çalışanların bir kısım sosyal menfaatleri ortadan kaldırmıştır. Örneğin; yemek parasını, örneğin; molalar, örneğin; primler ve diğer ödenekler. Bunun yanı sıra işveren bununla da yetinmemiş, geçen gün yayınladığı bir genelge ile çalışanların ücretlerini de düşürmüştür. İşveren bir genelge ile çalışmak istiyorsan 90,000.-TL brüt ile 150,000.-TL brüt arasında maaşlar tesbit etmiştir, gel çalış diyor. Bunun tercümesi şudur; çalışanların kıdem tazminatları en son brüt maaşları üzerindedir. Aman iş bulup işleyeyim diye 90,000.- lira çalışmayı kabul eden işçi otomatikman kıdem tazminatını da ileride kaybetmiş, yarı yarıya kaybet duruma gelecektir. Bunu yapmaya yasaya göre yetkileri yoktur. Çünkü toplu iş sözleşmemizde açık hüküm; yeni toplu sözleşme imzalanıncaya kadar eski hizmet akdinin aynen devam etmiş olmasıdır. İşverenin bu işyerindeki diğer kanunsuzlukları ne nedir? 1971 sayılı Sendikalar Kanununun tadil edilmiş 3. maddesine göre kesip sendikaya vermesi gereken aidatları kesip vermemiş, konu mahkemededir. Aynı olaydan ötürü bu şirketin 1979 Aralık ayında mahkemede de mahkûmiyeti olmasına rağmen ve mahkeme kararı ile bunları sendikaya vermesine rağmen ben kanunsuzluğu yapmaya devam ederim, varsın mahkeme iki yıl, üç yıl sürsün diye politika geliştirebilmektedir. Sanayi Holding işvereni Sakatların İstihdamı Yasasını hiçe sayarak başka bir işyerinde iş bulamayacak 55 yaşında sigortalı

bir sene, iki sene sonra emekli çıkacak insanları işten atmaktadır. Sanayi Holding Genel Merkezine karargâh kuran Ulusal Birlik Partisinin Genel Sekreter Yardımcısı Sayın Hasan Yumuk işe insanları çağırılmazdan önce Ulusal Birlik Partisi Genel Merkezine veya köyündeki parti teşkilâtına başvurmasını salık vermektedir. Şehit eşleri, şehit çocukları diye millî günlerde nutuk tatanlar Sanayi Holding'te işten atılan onlarca, yüzlerce şehit eşi ve şehit çocuğunu unutmakta ve Ulusal Birlik Partisinden parti üyelik kartını ve en azından onay getirmeyeni 90,000.- lira, 100,000.- Türk Lirası ile de olsa tekrar geri işe almaktadır. Bunu söylerken az önce konu ile dolaylı olarak ilgisi olduğu için değineceğim.

Sayın Erbilen istediğimi ben seçer, yollarım dedi. Sanayi Holding bunu, Hükümetin ve ilgili işverenin yapmaya hakkı yoktur. Otekinde de yoktur zaten. Neden? Çünkü bu müessesede ilk gelen işçinin en son çıkacağına dair madde vardır; anlaşma vardır ama işveren bunu gözardı etmekte ve uygulamayarak kanunsuzluk yapmaktadır. Kendisine bu konuda yazı yazan işçilere yanıt vermemektedir. Bana sözleşmemin maddelerini uygula diyen personele yazılı taahhütlü mektup yollayanlara yanıt vermemektedir. Aynı şekilde işten çıkarılan 1100 personel vardır geçen yıl burda konuşurken ve Sayın Başbakan Eroğlu işte 300-500 kişi duracak, onların da hakları ödenecek ve bu fabrikalar gürül gürül çalışacak, ah, bu sendika engel olmasaydı diye bizleri suçluyordu. İşte döndük, geldik, bir yıl geçti aradan ve şu anda Sanayi Holding'te sadece 2-3 müdürün dışında durdurulanların veya izinde olanların hepsi işçidirler. 30-40 tane müdür, her 4 işçiye veya memura bir müdür düşmektedir. Memurlar fazladır diye tutturuların şimdi müdürlerin fazla olduğu bir türlü aklına gelmemektedir.

Başka bir kanunsuzlukları yine; işten adamı uzaklaştırıyorsun, sosyal sigortalar primi yatırtmadığın için bu işçi işsiz kalmaktadır. Uç kuruş, beş kuruş işsizlik ödeneği alamamaktadır. Aynı şekilde Sosyal Sigortaya gittiği zaman gene mi sen Sanayi Holding'ten geldin, e, be kardeşim yatırtmıyorlar ki parayı defterini de imzalamamakta ve bu insanlar sağlık servislerinden de yararlanamamaktadırlar. Bunları tabii söylerken bu

iddialarımızı isim bazında da kanıtlamak zorluğumuz yoktur. Çünkü bunlar hemen şimdi hangi Sosyal Sigorta Dairesine başvurursak vuralım gidin ve deyin aha bunu da durduttular, Sanayi Holding'ten geldim defterimi imzalar mısınız? Hemen yanıtını alırsınız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; işçilerin Sanayi Holding'deki gerek istihdamı, gerekse oradaki çalışma koşulları ileride Sanayi Holding yöneticilerini ve Hükümetimizi töhmet altında bırakacaktır. Neden? Çalışanlar mahkemeye başvurmaya devam etmektedirler. Bir kısım yöneticiler sıkıyı görünce görevlerinden istifa edip başka müesseselere kapağı atma ile şahsi sorumluluklarından kurtulabilirler. Ama Devletin kendi bir devlet kuruluşunda çalışanlara karşı olan sorumluluklarından hiçbir zaman kurtulamaz. Filan müdür sıkıştığı zaman bir başka kuruluşa atıp, oh ben artık kurtuldum bu dertten diyebilir. Ama Devletin bunu söylemeye, bunu düşünmeye hakkı yoktur. Bugün sus konuşma tekrar seni işe çağırabiliriz ha diye çalışanları bir süre daha oyalama belki olasıdır, belki mümkündür. Veya aynı işyerinde örneğin fabrika sorumlusu ilericidir diye, solcudur veya muhalefet partisi mensubudur diye işte atıp bir diğer fabrikadakini UBP'li, yarı kalifiye işçi arkadaşlar siz yapın artık değerlendirmenizi iddiam açık ve nettir. Ada Elektrot Fabrikasının işletme şefi yerine dokuz sınıfta işçi vardır Sanayi Holding'de. Üçüncü sınıfta işçiyi müdür olarak, sorumlu olarak atamışlardır. O işyeri den ne bekleyebilirsiniz? Bu tür usulsüzlükler konusunda zaten Meclise de Sayın Cumhurbaşkanına da geçmişte bilgi vermiştik. Kimin dolaylı olarak kaç yüz milyonu nasıl götürdüğü konusunda Cumhurbaşkanına bir yıl önce yazdığımı yazıya yanıt almadık. Bu konuda Meclise ilgili sendika olarak tabii, bir noktada başvurduğumuz ve onun da başkanı olduğum için iki görevi birden dile getirmeye çalışıyorum

Bu konularda da yanıt alınmamış. 100,000,000'lara varan yolsuzluk veya en azından usulsüzlük konularında Hükümetin hiçbir araştırma yapmadığını gördük. Bunlar da maalesef hâlâ daha devam etmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çok uzun konuşmaya herhalde gerek kalmayacaktır. Ama şunu bir kere daha hatırlatmak isteriz. Çalışanların, Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından benimsenen bazı hakları vardır. Demokratik olduğunu iddia eden veya Avrupa Parlamentosuna girmeye uğraşan ülkelerin de uymak zorunda oldukları bazı uluslararası anlaşmalar da vardır. Eğer Hükümet ve işveren bu kanunsuz gerek toplu iş sözleşmesi, gerek ikili anlaşma yani hizmet akdi, gerekse ülkemizdeki yasal mevzuata devam ettiklerine göre çalışanlar ve sendikalarının uluslararası kuruluşlara başvurmalarının işte filan sendika veya filan şahıs bizi jurnal ediyor, bizim aleyhimize çalışıyor diye yorumlanmaması için veya böyle bir ortamın doğmaması için Hükümeti özellikle bir kez daha uyarıyoruz. Çünkü bu yolda adım atıldığı anda geri dönelim, vazgeçelim dediği anda biliyorsunuz ki istense bile kolay kolay uluslararası plâtıformlara bir konu aktarıldığında gündemden çıkarılamayacaktır. Bu uyarıyı da yapar, beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hasan Sarıca. Altıncı konuşma istemi, Yeni Doğu Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Emin Uzun'un. Kooperatiflerle ilgilidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

15.10.1987

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Başkanlığına,
Lefkoşa.

16.10.1987 Cuma günü yapılacak olan Meclis Birleşimi
Kooperatiflerle ilgili gündem dışı konuşma yapmak istiyorum

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Emin Uzun

Yeni Doğu Partisi Lefkoşa
Milletvekili.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emin Uzun.

EMİN UZUN (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekil
bir yıla yakındır Yeni Doğu Partisi olarak bu Hükümetin or
ğuyuz. Yine bir yıla yakındır bütün ısrarlarımıza rağmen, s
Hükümetin oluşumunun ciddi bir mesele olduğunu bildiğimiz i
söz almamaya, yani gerek gündem dışı, gerek başka türlü yön
söz almamaya itina gösterdik ama artık bir yerde içinden çı
zorunda kalacağımız için özür dileriz.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Kimden özür diliyorsunuz?

EMİN UZUN (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekil
biz tabii ki Hükümetin ve Hükümet yönetiminin zor olduğunu
bilinci içerisindeyiz. Eğer bugün bu Hükümette varsak, bu
bilinci mutlaka içimizde taşıyoruz. Ancak biz yani bu bilir
iken ortağımız başka türlü dolaplar çevirip, sırtımızda boz
pişirmeye kalkarsa, plâğı tersine çevirirse, bunun günahkâr
bizim olmamız mümkün değildir.

Köy sohbetlerine başladık. Gelincik Köyü'nü ziyaret
ettik Mağusa'da, önümüze konan tablo hazindi.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ne dediniz?

EMİN UZUN (Devamla) - Hazin, üzücü bir olay.

İSMAİL BOZKURT (Devamla) - Yani anlayamadım da, kusura bakmayın.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim.

EMİN UZUN (Devamla) - Bir örgüt başkanı şu veya bu partinin, kim olursa olsun, bir örgüt başkanı yıllarca kooperatifi idaresine almış, zaten bir yıl kadar, iki yıl kadar götürüp kooperatifi dağıtmış, dönmüş kooperatif binasına da oturmuş, zimmetine de geçirmiş, kooperatifi dışarıya atmış. Buna rağmen dönüyor köy halkı kooperatifi tekrar yönetim kurulunu oluşturuyor, seçiliyor, bir kooperatif başkanı ve yönetim kurulu meydana çıkıyor. Diyor ki: kardeş kooperatif artık kurulmuştur, işte burda seçimle gelen sekreteri, başkanı, yönetim kurulu üyeleri, artık bu binayı ve kooperatife ait olan bu eşyaları lütfen bu yönetim kuruluna teslim et. Doğal olan budur. Ne demesi lâzım seçimi kaybettikten sonra? Buyurun kardeşim, benim devraldığım bir sandalye veyahutta bir kasa, veyahutta bir kalem ne ise, eşya önemli değil, önemli olan icraat olması lâzım. Gidip teslim etmesi gerekir ama bu arkadaşımız kime dayanıyor bilmiyorum, nuh diyor peygamber demiyor, teslim etmiyorum diyor ne binayı, ne de eşyaları.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Maliye Bakanına sor, o biliyor.

ERGÜN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Biliyor, Sayın Bakanın bilgisindedir.

EMİN UZUN (Devamla) - Sayın Maliye Bakanını ziyaret ettik. Dedik, efendim mesele bu, bu. Bu arkadaşların getirdiği olaylara biz fazla seyirci kalamayız, bazı olayların üzerine artık yürümek zorundayız. Halledin, bir talimat verin,

buyurun kardeşim siz mi seçildiniz? Siz seçildiniz, alın kardeşim orda bir kasa, bir şey vardır o sizindir, hakkınıdır, buyurun alın, gidin. O da dükkândır, tamam bu binayı şu veya bu şekilde, bu ambarı şu kişiye kiralanmıştır veya verilmiştir, belki hatadır, çünkü kooperatif malı devletin malıdır, biri gidince biri geliyor. Yapılmıştır ama bunu düzeltmeye çalışalım bir hata ise. Dönün ve bu arkadaşları bu şekilde teskin etmeye, konunun üzerine bu şekilde gidin. Anlayışımız budur bizim, başka türlü anlamamız mümkün değil.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İstenen, ikinci bir Gelincik olayıdır orda.

EMİN UZUN (Devamla) - Neticede biliyorsunuz bu köy başka bir köydür, bir sürü olaylar olmuştur orda, aynı olayların tekrar karşılıklı çatışmalara gideceğini de hepimiz aşağı yukarı özellikle Mağusa milletvekilleri bilmektedir. E, böyle bir olayı körüklemenin anlamı yoktur.

İkinci bir olay; yine Magosa'dan. Arkadaşlarım bugün kadar nasıl sabrettiler bilmiyorum. Benim, Lefkoşa Milletvekili olarak sabretmem mümkün değildir. Kumyalı Kooperatif Başkanı. Bakın işgüzarlığına. Kimin olduğunu da bilmiyorum. Hangi partinin grup başkanı olduğunu da bilmiyorum, samimi yetle size söylemek isterim.

Akşam bize vatandaşların söylediği orda şu. "Sayın milletvekilleri" diyor. Biz diyoruz "gidiyoruz Kooperatif Başkanı kardeşim yazın bizi, tohum istiyoruz, şunu istiyoruz, kredi istiyoruz, bunu istiyoruz." "Veremeyiz kardeşim."

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Ha, Ulusal Birlik Partilidir. O zaman anlaşıldı.

EMİN UZUN (Devamla) - Bilemem, ben isim almıyorum. "Veremeyiz". "Niçin veremiyorsunuz?" "Git Elçilikten, bu memleketten kaçmayacağına dair ve parayı ödeyeceğine dair bir damgalı, mühürlü kâğıt getir."

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - O sekreterin cahilliğidir.

EMİN UZUN (Devamla) - Sayın Bakanım; olabilir efendim. Ben söylemiyorum. Ama artık eğer parti isek ve partilersek, lütfen artık bu örgüt başkanlarımızın nasıl konuşacağını öğretelim artık. Çünkü birisi kalkar birşey söyler, 70 kişiyi kirletir.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Örgüt başkanı değil.

EMİN UZUN (Devamla) - Pardon, Kooperatif Başkanı.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden) - Sayın Emin; Kooperatif Başkanı da demediniz. Tek taraflı olmasım.

EMİN UZUN (Devamla) - Efendim; 50 kişi yalan söylüyorsa, o zaman o yalanı ben de kabul ederim, huzurunuzda söylerim.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Emin haklıdır. Bize de söyledi. Doğrudur.

EMİN UZUN (Devamla) - 50 kişi kabul ediyorsa, ben de yalancılığı kabul ederim. Açıkça burda tutanaklara geçsin.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Bütün köy halkı yalan söyler mi canım?

EMİN UZUN (Devamla) - Ne bileyim artık, muhtar da ordaydı akşam. Köyün muhtarı da orda.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Muhtarın da şikâyeti var.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yahu Tuzla'da muhtarlığın binasını işgal etti adam, binadan çıkmaz.

EMİN UZUN (Devamla) - İkinci olarak bakan tekrar ne söylüyor. Ne söylüyor Sayın Bakanım bakan.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim, karşılıklı konuşmayalım efendim.

EMİN UZUN (Devamla) - "Eğer Elçilikten alamazsan..." Elçiliği artık sakız yaptık ağızımızda, Kooperatif Başkanı Elçiliğe şey almaya gönderiyor. Bu kadar büyüdü bu Kooperatif Başkanı.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Banka kefaleti gibi birşey.

EMİN UZUN (Devamla) - Evet, ikinci dönüyor "Eğer orda alamazsan bu belgeyi" diyor, "bu garanti belgesini, dön git diyor Aytaç Beşeşler senin Bakanın, mühürlesin ve getir" diyor. Ha, demek oluyor ki o Kooperatif Başkanı hemen anladı orda, kafası çalıştı bu Yeni Doğuşçudur ve hatta öyle gördü. Çünkü zaten öyle görülüyor. TC göçmeni oldu mu, hemen Yeni Doğuş Damgası vuruluyor. Başka partili olsa da, git al ordan bir belge, bir de o tasdiklesin. E, şimdi de yani Sayın Bakanın burda Aytaç Beşeşler ismini anmanın ne anlamı var yani?

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Aytaç Beşeşler değil, Aytaç'tan.

EMİN UZUN (Devamla) - Hayır, ismini anmaya ne hakkı vardır bu Kooperatif Başkanının? Bu kadar mı büyüdü yahu? Bu kooperatifin idaresi yok mu artık bunları durdursun? Tabii bunlar birikimler sonucudur, binlerce tane sayabiliri yani bir yıldan bu tarafa biriktirdiklerimizin birkaçıdır. Eğer saymaya başlarsak, 48 saat burda konuşursak, ne biter, ne tükenir.

ERGÜN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bir basın toplantısı yap da anlat bunları ahaliye.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Ulusal Birlik Partisi Partizanıdır yapan bu uygulamaları.

EMİN UZUN (Devamla) - Evet, ikinci bir takdik Sayın İçişleri Bakanımız, saygı duyduğumuz Bakanımız burda. Bu su kooperatifleri özellikle benim bölgede de böyle oluyor. Orda da... Su birlikleri...

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden) - Sulama birlikleri.

EMİN UZUN (Devamla) - Sulama birlikleri. Aynı hadiseler orda da oluyor. Sana su vermem. Niçin?

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Söyle, söyle bilelim.

EMİN UZUN (Devamla) - Neyi söyleyeyim Sayın Bakan?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Söyle hangisidir, kulağını çekelim.

EMİN UZUN (Devamla) - Ha, isim verelim?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Ver isim.

EMİN UZUN (Devamla) - Peki, öyleyse onu da yapalım kardeşim. Söyleyeyim. Güzelyurt'ta...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Güneşköy.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Akçay. Tayyareci.

EMİN UZUN (Devamla) - Akçay, bir. Akçay'ın üstü, nedir o?

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Zümrütköy.

EMİN UZUN (Devamla) - Zümrütköy'den tam bir sendir şikâyet ediyoruz. Orda bir örgüt vardır. Adamlara kan kusuyor. E, yahu bu kadarı olmaz. Yani buna benzer bir sürü şeyler. İkinci...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kaymakam Bakanı, dinle.

EMİN UZUN (Devamla) - Dinliyoruz, görüyoruz. Köyler gidiyoruz. Diyor ki getir diyor bu iş olur diyor. Bu iş olacak. Bu iş olur diyor ama geç Ulusal Birlik Partisine imzayı, 24 saatte bu iş olsun.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Güzel, bize yaptınız, ortak rınıza da yaptınız.

EMİN UZUN (Devamla) - Asıl ne hal ise bizdedir ama ilginç giderse birşey daha söyleyeyim, birşey daha söyleyeyim.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen, karşılıklı konuşalım.

OZKER OZGÜR (Devamla) - Ortaklara da yapıyorsunuz aynı şeyi.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ayrımız gayrı yok diyorlar.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Zevkten dörtköşesiniz bakarım da.

EMİN UZUN (Devamla) - Aynı konu geçenlerde Esentepe Girne Esentepe'deyiz arkadaşları topladık, herkes şu veya bu şekilde şikâyetçi, herkes bu memlekette emekçi geçiniyor. Ben de anlayamadım emekçi kimdir? Biz diyoruz biziz emekçi herkes emekçi. Oysa sordum Esentepe'de yahu bu memlekette bu köyde işsiz var mı? Bakıyor herkes abis. Peki CTP'li de işsiz var mı? Bu Esentepe'de yoktur diyorlar. Bravo, helâl olsun kendilerine, iyi çalışıyorlar sizin için yan

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; özetle toplam istiyorum konuyu. Söyleyeceğim şudur: Yeni Doğu Partisi söylüyor, eğer ortağımızın, yani ortağımız Hükümetten önce çekilmemizi istiyorsa, baskı yapıp çekilmemizi istiyorsa devam etsin çekilmeyeceğiz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Yaşa be Emin.

EMİN UZUN (Devamla) - Biz bu Hükümetten çekilen olmayacağız, bu Devleti Hükümete bırakmayacağız, kendileri kaçacak Yeni Doğu Partisi'nin korkusundan, Hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

(Gülüşmeler)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Emin Uzun. Sayın milletvekilleri; son gündem dışı konuşma istemi, Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın "Eşdeğer mal uygulamasında yeni bir aşama mı?" konulu istemidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

14.10.1987

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Başkanlığına,

16.10.1987 günkü Birleşimde, "Eşdeğer mal uygulamasında yeni bir aşama mı?" konulu gündem dışı konuşma yapmak istiyorum. İstemimin işleme konmasını rica ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Fadıl Çağda.

FADIL ÇAĞDA (Girne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; eşdeğer mal uygulamalarındaki yasa dışılıklar, hazırlanan senaryolar çerçevesinde kapalı kapılar ardındaki pazarlıklarla uygulamalar devam etmektedir. Eşdeğer mal uygulamalarıyla ilgili bu yönde bulgularımızı önümüzdeki günlerde yapılacak birleşimlerde gündeme getireceğiz. Ancak bugün eşdeğer mal uygulamalarıyla ilgili Genel Kurul değerlendirmesine getirmek istediğimiz konu, bu uygulamaların fevkinde bir husustur.

Sayın milletvekilleri; Mayıs 1987'de Anayasa Mahkemesi, Yüksek Anayasa Mahkemeleri olarak verdiği kararlar Eşdeğer Mal Yasasının birtakım hükümlerini Anayasaya aykırı buldu. Yine Eşdeğer Mal Yasasının bazı kuralları uyarınca hazırlanan tüzükler de Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin bu konuda almış olduğu kararı bilginize getirmek istiyorum.

Sonuç:

1. 23/85 sayılı Yasa ile değiştirilmiş şekli ile 41/77 sayılı Askan, Topraklandırma ve Ağdeğer Gel Yasasının 3'üncü maddesinin (d) fıkrasının Anayasanın geçici 1(2)'nci fıkrasına aykırı olduğu, oyçokluğu ile;
2. 23/85 sayılı Yasa ile 41/77 sayılı Yasanın 24'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasına yapılan ilâvenin, "ayrıca" sözcüğü ile başlayan ikinci kısmının, Anayasa'nın geçici 1'inci maddesinin (2)'nci fıkrasına aykırı olduğu, oyçokluğu ile;
3. Mücahitler, Muhavemetçiler ve Türk Barış Kuvvetleri Dernekleri Lak Sahiplilik Tespit Müzâhâzânân 12'nci maddesinin (a) ve (b) fıkralarının ve 13'üncü, 14'üncü ve 20'nci maddelerinin Anayasanın geçici 1'inci maddesinin (2)'nci fıkrasına aykırı olduğu, oyçokluğu ile;
4. Anayasaya aykırı bulunan yasa ile tüzük maddelerinin iptal edilmelerine oybirliği ile karar verilmiştir.

Anayasamızın genel ilkeler 1'inci kuralı, hukukun üstünlüğünü öngörmektedir. Devletimizin şekli ve nitelikleri tasınırlarken, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti demokrasinin sosyal adalet ve hukukun üstünlüğü ilkelerine dayanan lâzım bir cumhuriyettir kuralını getirmektedir. Zira egemenlik maddesinde (4)üncü fıkrada, Anayasadan yetki almayan hiç kimse uygulamaya olamaz, yani buradaki ifadesi ile kaynağını bu Anayasadan almayan bir yetki kullanılamaz. Üstünlük getirilmez. Bu Anayasamızın bu maddelerine ek olarak Anayasa Mahkemesi kararlarının vazedildiği 150'nci maddede Anayasa Mahkemesi kararlarının kesinliği ortaya konmaktadır. (1)'inci fıkrada "Anayasa Mahkemesinin vereceği kararlar kesindir" diyor. Bunun yanında Mahkeme kararları ve emirleri de uygulanamaz. cezalandırılması kuralında, maddede 142'de, Yüksek Mahkeme herhangi bir Mahkeme, bir karar veya emre aykırı olarak her bir kişi, sözcüğüne karar veya emre aykırı olarak her bir kişi iki ayı aşmayan bir süre için hapsedilme yetkisine sahiptir. Bu anayasal hükümler ortada dururken, bir üzerine geçen otarımda verilen bir yanıtı hatırlatmak için tekrar bilginize getiriyorum.

Güzelyurt'ta Evkafa ait narenciye bahçelerinin dağıtımı ile ilgili yazılı sorunuza verilen yanıtta, bu E kaf bahçelerinin toplam 29 yurttaşa dağıtıldığı bilgisi getirilmektedir. Bu bilgiler içerisinde 1 şehit eşi, 5 TEK, 2 de topraklandırılmadan hak sahibi olarak ifade edilen yurttaşın ismi yer almaktadır ve bunlara dağıtım yapıldığı yanıtı verilmektedir.

Sayın milletvekilleri; Barar Görmüş Güneyliler Cemiyeti'nin 1985'te açtığı dava gereğince, hükme bağlanan konular şu anda yürürlüktedir ve Eşdeğer Mal Yasasının az önce belirttiği maddeleri iptal edilmiş, diğer maddelere dayalı tüzük iptal edilmiş, ortadan kaldırılmıştır. Bu çerçevede, bu süreden sonra Anayasanın Geçici 1'inci Maddesi gereğince eşdeğerci mal sahibi dışında hiçbir kişiye herhangi bir dağıtım yapılamaz, herhangi bir işlem yapılamaz. Bu hükme, Anayasanın bu hükme hükümet uymak mecburiyetindedir. Yurttaşlar için bile mahkeme kararlarına uyulmadığı takdirde hapis cezası öngören Anayasa, hukukun üstünlüğünün gereği olarak hükümeti de Anayasaya, mahkeme kararlarına uymak mecburiyetinde bırakmaktadır. Dayadığımız hukuk zeminini ortadan kaldırmamak durumundasınız, bu gelecek için büyük bir kaosa gidiş demek olacaktır. Hükümet özellikle Girne Bölgesinde Birinci ve İkinci Sınıf Hareketine katılan ve hak sahibi olarak tanınlanan TBK'lilere yaygın ve geniş bir şekilde mal dağıtımına basılmaktadır. İlk uygulamalarına da başladığına dair bilgiler gelmiştir. Anayasa Mahkemesinin almış olduğu karar mucibince eğer hukuksal bir boşluk varsa, bu düzeltilmeden, bu yönde anayasal bir düzenleme yapılmadan bu yönde herhangi bir uygulamaya girmek çok büyük tehlikeler taşımaktadır ve çok büyük bir tehlikeli gelişmeye neden olabilecek boyuttadır. Mücahitlerle ilgili işlemler durdurulmuştur, mücahitlerle bir yanda bırakılır, bu yandan da öncelik eşdeğerci yurttaşlarda olduğu gerekçesi ile mücahitler bir kenarda bırakılırken, TBK'lilere yasal bir dayanağı olmadan dağıtım yapmak, eşitlik ilkesine de aykırı olduğunu vurgularken, Anayasaya tamamen ters bir uygulama oluşup olacak ve belirttiğim gibi çok tehlikeli bir gelişmeye neden olabilecektir. Biz hak sahibi belirtilen kişilere yasal çerçevede dağıtım yapmasını deniyoruz, işlem yapmasını deniyoruz, önceliğe göre Anayasanın öngördüğü öncelik esastır, bu çerçevede hükümetin çalışmalarını sürdürmesi gerekmektedir.

Geçen oturunda saptama, köy komitelerinin parasını belayı çalıştırılmadığını ortaya koyan ve bu yönde yanıt bildiğinizi ortaya koyan bir sorunuz olmuştur. Bu uygulamalardaki eşdeğerci hak sahiplerinin haklarının askıya alındığını ortay koyarken, TBK'luların ön plana çıkarılması çok tehlikeli bir uygulamaya neden olabilecektir. Bunları özellikle belirtirken, TBK'lulara açık olduğunu biliyoruz, Geçmişte Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak İş Gücü Protokolü çerçevesinde bu ülkeye gelmiş ve bu ülkeye girmesine göz yumulan kaçak işçiler sorununun getirdiğinizde buna malzeme veriyorsunuz suçlaması ile karşı karşıya kaldık. Hatta onun ötesinde çok daha büyük istisnalar tedbir tutulmuştu partiniz. Ancak bu yasal dayanağı olmayan Anayasaya aykırı olduğuna inandığınız bu uygulamadan hükümetin vazgeçmesi gerektiğini uyarı olarak yapmayı zorunlu görmekteyiz. Hükümet, yasal boşluk varsa, bunu Anayasaya uygun çerçevede telâfi eder, ondan sonra çoğunluğuna dayanarak icraatını yapar, Anayasa ve yasalara aykırı eşdeğer mal uygulamasını bu şekli ile eşdeğer uygulamalarının yeni bir aşamaya dönüştürüldüğünü gözlemlemekteyiz. Bu yönde, Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak uyarıyı gerekli görmekteyiz. Hükümetin icraatının yasal çerçevede olması gerektiğini vurgularken, eşdeğer mal uygulaması ile ilgili yasa dışı hükümet icraatlarının, Bakanlık icraatlarının, bürokrasi günlerdeki birleşimlerde değerlendirmenize getirdiği bir kez daha hatırlatırız. Dinlediğiniz için saygılar sunarım.

BASKAN - Teşekkür ederim Sayın Fadıl Çağda. Buyururuz Sayın Bakan.

İSKÂN BAKANI ONAY F. DEMİRCİLER - Sayın Başkan, milletvekilleri; Sayın Fadıl Çağda kardeşimize, bu uyarısı için teşekkür ederim. Yalnız şunu açıkça belirtmek gerek ki, Bakanlığımızın yapmakta olduğu uygulamalar tamamen yürürlükteki yasalar çerçevesinde yapılmaktadır. Konu etmiş olduğu Anayasa Mahkemesinin almış olduğu karar, hepimizce bilindiği üzere belayısıyla bu konu üzerinde durmak istemiyorum. Yalnız bu Bakanlığının uygulamakta olduğu Yasa, Eşdeğer Mal Yasası 20/77, İskân, Topraklandırma ve Eşdeğer Mal Yasasıdır. Mahkemenin aldığı kararı, İskân ve Topraklandırma bölümlerini ortadan kaldırıp da yalnız ortaya Eşdeğer Mal Yasası diye bir yasa çıkarılmamıştır. 41/77 sayılı Yasanın İskân ve Topraklandırma bölümü budur. Mahkeme almış olduğu kararın esas odak noktası, eşdeğer mal uygulaması, kesin tasarrufla belgesi verildiğinde, eşdeğer mal

.. / ..

sahiplerine öncelik verilir demektedir. Bu demek değildir ki topraklandırılmadan veya tahsis açısından hak sahibi olanlara bir kaynak verilmeyecek. Yani böyle birşey sözkonusu değil. Biz yapmakta olduğumuz uygulamalarda, nitekim Güzelyurt örneğinde de açıktır. 29 kişiye biz kaynak dağıttık. Bu 29'un 5'i TTR'li, 2'si topraklandırma, 1 şehit ailesi -az önce belirtmiş olduğum- geriye kalan 23-24 de eşdeğerdan hak sahibi olanlara verildiğidir. Kaynak dağıtımında da biz eşdeğere öncelik veriyoruz. Ancak eşdeğerin dışındaki hak sahiplerine kesinlikle kesin tasarrufların dağıtılması sözkonusu değildir. Son zamanlarda özellikle Girne yöresinde TTR'lilerle ilgili bir konu ortaya çıkmış olabilir. Durum şudur. Onu da açıklığa kavuşturayım. Çünkü Çatalhöyük'te bir grup geçen gün Sayın Başbakan'a da gidip şikâyette bulundular, bina da geldiler. Biz mahallî olarak çeşitli hak sahipleri gruplarını temsil eden örgütlerle sıkı temas içindeyiz. Buna paralel olarak şehit ve malûl gaziler, efendin TTR'liler, emekliler, zarar görmüş güneylilerin oluşturduğu derneklerle sıkı temas içindeyiz. Buna paralel TTR'lilerle ilgili olarak da bu örgütlerle biz aşağı yukarı her ay toplantılar yapıyoruz. Üyelerinin bir kısmının bunlar mağdur olduklarını iddia etmektedirler. Gerek Güzelyurt'ta oturanlar, gerek Girne'de, gerekse Gazi Mağusa yöresinde. Biz bunların durumlarını araştırmaktayız ilgili örgütteki arkadaşlarla birlikte.

Şimdi bu mağdur olanlara bir kaynak verilmesi konusunda bir ilke kararına verilmiştir, zaten bunların yasal haklarıdır. Ama bu uygulama yapılırken uygulama eşdeğercinin menfaatleri hilafına olacaktır. Güzelyurt örneğinde olduğu gibi belirli bir denge içerisinde...

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Kaynakları tahsis ederken Sayın Bakan...

ONAY F. DEMIRCI (Devanla) - Anlatıldığını biliyorum. Belirli bir denge içerisinde bunlara da haklarının verilmesine çalışılacaktır. Ama...

FADIL ÇAGDA (Devanla) - Mücahitler için ne düşünüyorsunuz?

ONAY F. DEMİRCİLER (Devanla) - Bu uygulamada eğer böyleyse TBK'lılara öncelik verilecek diye bir şey kesinlik yoktur ve olancaz da.

FADİL ÇAGDA (Devanla) - Veriyorsanız öncelik verilmek demek değil mi Sayın Bakan?

ONAY F. DEMİRCİLER (Devanla) - Hayır.

FADİL ÇAGDA (Devanla) - Eğer dağıtım yapıyorsanız.

ONAY F. DEMİRCİLER (Devanla) - Belirli bir denge içerisinde bunlara hakları verilecektir. Mücahitlerin durumu tamamen farklıdır. Anlatabildim mi? Çünkü bunlar, TBK'lılar göçmen statüsünde kabul edilirler ve onlara o statü altında kaynak verilir. Sırf TBK'lı oldukları için kaynak verileceği düşünülmesi değildir. Anlatabildim mi? Bu konuda gerek 1975-76 yıllarında Bakanlar Kurulunun aldığı bazı ilke kararları vardır. O kararlar doğrultusunda da işler yapılmaktadır.

Özetleyecek olursak İskân, Topraklandırma ve Eşdeğerlik Yasası altında uygulama yapmaktayız. Her zümre, her gruptaki hak sahiplerine haklarının verilmesine çalışılmaktadır. Mesin Tasarruf Belgesi verilmesi işleminde de öncelikle eşdeğerlik sahiplerine verilmektedir. Durum budur. Yani mahkeme işleri ve topraklandırma bölünmelerini ortadan kaldırmış değildir.

FADİL ÇAGDA (Devanla) - Geçici madde çok açıktır Sayın Bakan. Yani burada...

ONAY F. DEMİRCİLER (Devanla) - Ö mülkiyetin verilmesi biz mülkiyet vermiyoruz, biz tahsis veriyoruz, tahsis açılıyor.

FADİL ÇAGDA (Devanla) - Kaynakları dağıtıyorsanız kaynakları dağıttıktan sonra eşdeğereye nerden kaynak bulacaksınız? Feki mücahitlere niçin veriliyor aynı mülkiyet?

ONAY F. DEMİRCİLER (Devanla) - Kaynakların tüketimi tüketilmemesi konusu tamamen Bakanlığın şeyidir, yetkisi.

bilindedir. Kaynakların tükenip tükenmediğini biz saptayabız. Anlatabildim mi? O tabii ki dıştan saptanmasına olanak yoktur. Mücahitlerin durumu tamamen farklıdır. Mücahitlere şu anda biz kaynak vermiyoruz. Ancak mücahitlerle ilgili işlemler devam etmektedir. Ama kaynak dağıtımını şu anda yapmamaktadır.

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - Teki kaç TBK'lı saptandı ve bunun ne olacak belirlendi mi? Yani kaç kişiye, kaç TBK'lıya bu şekilde bir uygulamaya geçiliyor? Bir çalışma yapıldı mı bu konuda?

ONAY F. DEMİRCİLER (Devamla) - Efendim dokuz yüz elli civarında TBK'lı vardır. Anlatabildim mi? Bunların yaklaşık olarak sayıları %10'una geçmez. Diğerleri zaten haklarını kendileri karardan önce de almışlardır. Durum budur. Yani işlemlerdeki paket sahiplerine öncelik verilmektedir. Özetle...

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - Teki kriter nedir? Onu da eşitlik diye sayın Bakan kriter, bölgelere göre TBK'lılara verilen kriter, hangi kriter çerçevesinde dağıtım yapılmaktadır?

ONAY F. DEMİRCİLER (Devamla) - Efendim, bunların bir konut veya bir işyeri veya bir konut veya yöre norunu kadar hakları vardır. Anlatabildim mi?

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - Elli dönüm.

ONAY F. DEMİRCİLER (Devamla) - Durum bu. Lâsta'da ise yöre norunu başkadır, Arapköy'deyse yöre norunu başkadır, Sütlüce'de yöre norunu başkadır. O kadar basit. Oldu mu? Teşekkürler.

ÇAĞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Onay Fadil Demirciler.

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - Yağna Basan'ın böreği anlatılıyor.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; bugünkü görüşmeler burada tamamlanmıştır. Gelecek birleşim 23 Ekim 1987 Cuma günü sabah saat 10.00'da yapılacaktır.

GÜNDEM:

- I. Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları.
- II. Özel Gündemde Yer Alacak İşler.
- III. Seçimler ve Cylaması Yapılacak İşler.
- IV. Scrular.
- V. Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılması.
- VI. Görüşülecek Tasarı ve Cneriler ile Komitelerden Gelen Diğer İşler:

- (1) Cumhuriyetçi Fırka Partisi Milletvekilleri Sayın Ozker Czgür ile Sayın Mehmet Civa'nın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılmasına İlişkin Özel Komite Raporu ve Komitelerce Hazırlanacak Tasarı ve Raporlar.

Birleşimi kapatıyorum, teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 13.10

../262

ÖZENE: I

YIL:3

CUMHURİYET MECLİSİ

GÜNDEMİ

3'üncü Birleşim

16 Ekim 1987, Cuma

Saat:10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.
- II. GENEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER.
- III. SEÇİMLER VE GYLAMASI YAPILACAK İŞLER.
- IV. SORULAR.
- V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI.
- VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ÖNERİLER İLE KOMİTELERDEN GELEN D GEK İŞLER:

(1) Cumhuriyetçi Türk Partisi Milletvekilleri Sayın
Özker Özgür ile Sayın Mehmet Civa'nın Yasama
Dokunulmazlıklarının Kaldırılmasına ilişkin Genel
Komite Raporu.